

Migration

8

Förslag till statens budget för 2018

Migration

Innehållsförteckning

Tabellförteckning	4
Diagramförteckning	5
1 Förslag till riksdagsbeslut	7
2 Utgiftsområde 8 Migration	9
2.1 Omfattning	9
2.2 Målet för utgiftsområdet	10
2.3 Resultatredovisning	10
2.4 Analys och slutsatser	26
2.5 Den årliga revisionens iakttagelser	28
2.6 Politikens inriktning	29
2.7 Budgetförslag	34
2.7.1 1:1 Migrationsverket	34
2.7.2 1:2 Ersättningar och bostadskostnader	35
2.7.3 1:3 Migrationspolitiska åtgärder	36
2.7.4 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål	38
2.7.5 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	38
2.7.6 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	39
2.7.7 1:7 Utresor för avvisade och utvisade	40
2.7.8 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	40
2.7.9 1:9 Tillfälligt kommunstöd för ensamkommande unga asylsökande m.fl.	41

Tabellförteckning

Tabell 1.1	Anslagsbelopp	7
Tabell 2.1	Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 8 Migration	9
Tabell 2.2	Härledning av ramnivån 2018–2020. Utgiftsområde 8 Migration	10
Tabell 2.3	Ramnivå 2018 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 8 Migration.....	10
Tabell 2.4	Bifallsfrekvens för avgjorda asylansökningar 2012–2016	14
Tabell 2.5	Genomsnittliga handläggningstider och ledtider i dagar 2012–2016.....	15
Tabell 2.6	Prövning av tillståndsärenden 2013–2016	17
Tabell 2.7	Genomsnittlig handläggningstid arbetstillstånd 2012–2016	19
Tabell 2.8	Produktivitet och styckkostnader vid Migrationsverket 2013–2016.....	20
Tabell 2.9	Produktivitet och styckkostnader vid Migrationsverket 2013–2016.....	20
Tabell 2.10	Asylboenden exkl. boenden för ensamkommande barn och evakueringsboenden 2015 och 2016	25
Tabell 2.11	Anslagsutveckling 1:1 Migrationsverket	34
Tabell 2.12	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:1 Migrationsverket	35
Tabell 2.13	Anslagsutveckling 1.2 Ersättningar och bostadskostnader.....	35
Tabell 2.14	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:2 Ersättningar och bostadskostnader	36
Tabell 2.15	Anslagsutveckling 1:3 Migrationspolitiska åtgärder.....	36
Tabell 2.16	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:3 Migrationspolitiska åtgärder	37
Tabell 2.17	Anslagsutveckling 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål.....	38
Tabell 2.18	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål	38
Tabell 2.19	Anslagsutveckling 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	38
Tabell 2.20	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	39
Tabell 2.21	Anslagsutveckling 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	39
Tabell 2.22	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:6 Offentligt biträde i utlänningsmål.....	39
Tabell 2.23	Anslagsutveckling 1:7 Utresor för avvisade och utvisade	40
Tabell 2.24	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:7 Utresor för avvisade och utvisade.....	40
Tabell 2.25	Anslagsutveckling 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar.....	40
Tabell 2.26	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar.....	41
Tabell 2.27	Anslagsutveckling 1:9 Tillfälligt kommunstöd för ensamkommande unga asylsökande m.fl.....	41
Tabell 2.28	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:9 Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m.fl.....	42

Diagramförteckning

Diagram 2.1	Antal asylsökande till Sverige 2000–2016.....	13
Diagram 2.2	Prognos och utfall asylsökande 2016.....	13
Diagram 2.3	Asylsökande per månad 2014–2016.....	13
Diagram 2.4	Genomsnittlig vistelsetid för personer som lämnat mottagandet 2012– 2016.....	16
Diagram 2.5	Antalet avgjorda förstagångsansökningar om arbetstillstånd för arbetstagare 2016, handläggningstid i månader.....	18
Diagram 2.6	Asylsökande och årsarbetskrafter 2010–2016.....	20
Diagram 2.7	Utgiftsutveckling utgiftsområde 8 Migration 2004–2016, prognos 2017–2020.....	24
Diagram 2.8	Fördelning av utgifter på anslag 1:2 2016.....	25

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. För budgetåret 2018 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 8 enligt tabell 1.1.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag

1:1	Migrationsverket	5 315 835
1:2	Ersättningar och bostadskostnader	8 101 000
1:3	Migrationspolitiska åtgärder	77 915
1:4	Domstolsprövning i utlänningsmål	959 878
1:5	Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	288 800
1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden	305 150
1:7	Utresor för avvisade och utvisade	349 202
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	155 450
1:9	Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m fl.	195 000
Summa		15 748 230

2 Utgiftsområde 8 Migration

2.1 Omfattning

Utgiftsområdet omfattar frågor som rör utlänningars rätt att resa in i och vistas i Sverige samt frågor som rör mottagande av asylsökande.

Inom utgiftsområdet finansieras Migrationsverkets förvaltningsutgifter, utgifter för ersättningar och bostadskostnader, utgifter för personer som ska vidarebosättas, utgifter för

offentliga biträden samt EU-fonder inom området. Vidare finansieras verksamheten vid migrationsdomstolarna, Migrationsöverdomstolen och Kriminalvårdens utgifter för utresor för avvisade och utvisade.

Inom utgiftsområdet ryms även deltagande i EU-samarbete och annat internationellt samarbete.

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 8 Migration

Miljoner kronor

	Utfall 2016	Budget 2017 ¹	Prognos 2017	Förslag 2018	Beräknat 2019	Beräknat 2020
1:1 Migrationsverket	5 976	5 904	6 047	5 316	4 215	4 058
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	33 209	29 956	29 540	8 101	4 561	3 811
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	420	742	742	78	78	78
1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål	617	958	865	960	699	655
1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	133	256	234	289	200	175
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	580	704	674	305	305	305
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	259	356	281	349	342	333
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	57	155	154	155	155	155
1:9 Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m fl.		390	386	195		
Totalt för utgiftsområde 08 Migration	41 251	39 421	38 921	15 748	10 556	9 571

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

**Tabell 2.2 Härledning av ramnivån 2018–2020.
Utgiftsområde 8 Migration**

Miljoner kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	32 580	32 580	32 580
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	143	256	379
Beslut	-8 513	-6 412	-6 338
Varav BP18 ³	225	-373	-230
Övriga makroekonomiska förutsättningar	8	19	33
Volymer	-8 110	-14 995	-15 958
Överföring till/från andra utgiftsområden	-1 061	-1 092	-1 126
Varav BP18 ³	-1 061	-1 092	-1 126
Övrigt	700	200	0
Ny ramnivå	15 748	10 556	9 571

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

**Tabell 2.3 Ramnivå 2018 realekonomiskt fördelad.
Utgiftsområde 8 Migration**

Miljoner kronor

	2018
Transfereringar ¹	8 119
Verksamhetsutgifter ²	7 557
Investeringar ³	72
Summa ramnivå	15 748

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2016 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.2 Målet för utgiftsområdet

Målet som riksdagen har fastslagit för utgiftsområdet är att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik som värnar asylrätten och som inom ramen för den reglerade invandringen underlättar rörlighet över gränser, främjar en behovsstyrd arbetskraftsinvandring och tillvaratar och beaktar migrationens utvecklingseffekter samt fördjupar det europeiska och internationella samarbetet (prop. 2009/10:1,

utg.omr. 08, bet. 2009/10: SfU2, rskr. 2009/10:132).

2.3 Resultatredovisning

Flera myndigheter delar ansvaret för den verksamhet inom migrationsområdet som ska leda till att det migrationspolitiska målet uppnås. Migrationsverket är förvaltningsmyndighet för frågor som rör bl.a. uppehållstillstånd, arbetstillstånd, mottagande av asylsökande och återvändande. Vid sidan av dessa uppgifter har Migrationsverket också ett särskilt ansvar för att utgiftsområdets mål ska uppnås. Det innebär att Migrationsverket ska vara drivande i samarbetet mellan myndigheterna när det gäller att upprätthålla en effektiv verksamhet med god rättslig kvalitet och som säkerställer god service till de sökande och andra intressenter. Det gäller inte minst målet att vistelsetiden i mottagandet ska vara så kort som möjligt. Polismyndigheten och Kriminalvården ansvarar för att verkställa beslut om avvisning eller utvisning med tvång och migrationsdomstolarna överprövar Migrationsverkets beslut i de fall den sökande överklagar. Utlandsmyndigheterna handlägger migrationsärenden och biträder Migrationsverket och Polismyndigheten i ärenden enligt utlänningslagstiftningen. För verksamhet som syftar till att tillvarata och beakta migrationens utvecklingseffekter ansvarar i huvudsak Regeringskansliet.

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

En förutsättning för att nå målet om en långsiktigt hållbar migrationspolitik är att verksamheten har och kan upprätthålla en förmåga att hantera antalet sökande på ett effektivt sätt, att beslutsfattandet håller en hög rättslig kvalitet samt att servicen och tillgängligheten är god. Regeringens bedömning av måluppfyllelsen inom utgiftsområdet bygger därför på hur verksamheten uppfyller dessa krav.

Som grund för bedömning av effektivitet används i huvudsak följande indikatorer:

- vistelsetiden i mottagandet för asylsökande,
- handläggningstider för övriga avgjorda ansökningar om tillstånd, och

- kostnad per avgjort ärende och avgjorda ärenden per årsarbetare inom olika ärendeslag.

Regeringens bedömning av servicenivån och rättslig kvalitet grundas i huvudsak på information från myndigheterna inom utgiftsområdet men även rapporter eller granskningsmaterial från t.ex. Riksrevisionen eller Statskontoret har använts.

Omvärlden och andra faktorer som påverkar resultatet

Verksamheten och resultaten inom utgiftsområdet påverkas både av myndigheternas insatser och av omvärldsfaktorer som många gånger skiftar på ett sätt som är svåra att förutse. Det kan t.ex. resultera i förändringar av antalet asylsökande eller förändringar när det gäller vilka länder eller regioner de sökande kommer ifrån. Detta medför höga krav på myndigheternas anpassningsförmåga. Myndigheterna påverkar också varandras resultat i stor utsträckning. Till exempel påverkar utlandsmyndigheters väntetid för att få komma på utredning Migrationsverkets handläggningstider, likaså påverkas antalet avvisningar och utvisningar som ska verkställas av Polismyndigheten både av Migrationsverkets och av domstolarnas insatser i ett tidigare led. När resultaten inom utgiftsområdet redovisas är det därför viktigt att så långt som möjligt redovisa vilka resultat som uppnåtts till följd av enskilda myndigheters arbete, myndigheterna gemensamt samt vilka resultat som beror på effekter av förändrade faktorer i omvärlden.

Bedömningar inför och förändrade förutsättningar under budgetåret 2016

De sista månaderna under 2015 innebar en historisk ökning av antalet asylsökande till Sverige och Europa. Totalt sökte nästan 163 000 asyl i Sverige under 2015 varav 114 000 under årets sista fyra månader. Av dessa var sammanlagt cirka 35 000 ensamkommande barn

(8 procent flickor och 92 procent pojkar)¹. Detta är betydligt fler asylsökanden än bedömningen i juliprognosen 2015 som låg till grund för budgetpropositionen för 2016, då 74 000 bedömdes söka asyl under 2015 varav 12 000 ensamkommande barn.

Det stora antalet asylsökande under 2015 fick till följd att de genomsnittligt antal inskrivna under 2016 var mer än dubbelt så många, cirka 157 000, än i den prognos som användes till budgetpropositionen för 2016. Ensamkommande barn stod för knappt tre gånger fler genomsnittligt antal inskrivna än i den prognosen².

Ändrade förhållanden i Europa ledde till skillnader i destinationsland jämfört med tidigare år

Mot bakgrund av det stora antalet asylsökande som kom till Europa under 2015 beslutade ett flertal europeiska länder – däribland Tyskland, Österrike, Sverige och Danmark – att i slutet av året och början av 2016 tillfälligt återinföra gränskontroller. Den 18 mars gjorde EU och Turkiet ett gemensamt uttalande med innebörd att minska antalet migranter som tar sig från Turkiet och vidare in i EU samt att omfördela de befintliga skyddsbehövande som befinner sig i Grekland.

De utökade gränskontrollerna innebar att möjligheterna att resa till, genom och omkring Europa begränsades. Under 2016 registrerades över 387 000 ankomster till EU³, varav ca 363 000 kom sjövägen via Medelhavet. Detta ska jämföras med 2015 då över 1 miljon migranter registrerades som ankomna över Medelhavet. Uppgifterna om rutter och ankomster grundar sig på antalet irreguljära gränspassager. Efter EU/Turkiet-uttalandet i mars minskade den östra medelhavsrutten (ankomst till Grekland) markant i betydelse medan den centrala medelhavsrutten (ankomst till Italien) ökade. Totalt registrerades ca 177 000 personer som ankomna till Grekland under 2016 jämfört med ca 857 000 under 2015.

¹ Eurostat 87/2016

² Prop. 2016/17:1 utg.omr. 8, s. 37.

³ Frontex

De åtgärder som vidtogs av ett flertal europeiska länder under året resulterade i att fler personer valde att söka asyl i andra EU-länder än vad de ursprungligen tänkt. Detta ledde till en ökning av asylsökande till Italien (+48 procent jämfört med 2015) och Grekland (+273 procent jämfört med 2015) under 2016.

Antalet registrerade asylsökande i EU under 2016 var fortsatt högt, totalt registrerades cirka 1,2 miljoner asylsökande⁴. Tyskland var det största mottagarlandet med cirka 722 000 som registrerades som asylsökande, en ökning med cirka 63 procent jämfört med 2015.⁵ En uppskattning är att mer än 400 000 av de asylsökande som registrerades i Tyskland under 2016 anlände under 2015.

Vidtagna åtgärder med anledning av flyktingkrisen under hösten 2015

Det stora antalet asylsökande till Sverige under hösten 2015 föranledde regeringen att besluta om ett antal åtgärder under slutet av 2015 och under 2016. Regeringens syfte med åtgärderna var bl.a. att minska belastningen på Migrationsverkets boenden och att öka effektiviteten i asylprocessen. Samtidigt skulle kapaciteten i mottagandet och etableringen förbättras.

Vidare slöts den 23 oktober 2015 en partiövergripande överenskommelse mellan regeringen, Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna om insatser med anledning av flyktingsituationen.

Den 12 november 2015 beslutade regeringen att tillfälligt återinföra gränskontroll vid inre gräns. Vidare infördes den 4 januari 2016 tillfälliga ID-kontroller vid vissa inresor från Tyskland och Danmark. Dessa kontroller var i kraft under hela 2016 och avskaffades 4 maj 2017.

Regeringen aviserade den 24 november 2015 att en tillfällig lag om begränsning av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige skulle beslutas under 2016. Den 28 april 2016 beslutade regeringen en proposition med förslag att svenska asylregler tillfälligt ska anpassas till miniminivån enligt EU-rätten och

internationella konventioner (prop. 2015/16:174). Lagen trädde i kraft den 20 juli 2016 och gäller i tre år. Regeringen har tidigare aviserat att när lagen varit i kraft i två år ska en bedömning ske kring behovet av att lagen ska gälla även under det sista året av giltighetstiden. I samband med att den tillfälliga lagen beslutades aviserade regeringen att det skulle komma en lagstiftning om längre tidsbegränsade uppehållstillstånd för gymnasiestudier. Syftet med dessa regelförändringar – som trädde i kraft den 1 juni 2017 – är att uppmuntra unga nyanlända att genomgå utbildning på gymnasial nivå samt att även ge möjlighet till en etableringsfas på sex månader efter avslutade gymnasiestudier då den unga vuxna kan söka arbete och därmed ges möjligheten till ett permanent uppehållstillstånd om han eller hon kan försörja sig.

En ny modell för anvisning av ensamkommande barn infördes den 1 april 2016. Modellen bygger på att varje kommun är skyldig att ta emot en fastställd andel ensamkommande barn, baserad på kommunens storlek, förutsättningar och tidigare mottagande av asylsökande, nyanlända och ensamkommande barn (Ju2016/00778/SIM). Vidare blev kommunerna fr.o.m. den 1 mars 2016 skyldiga att ta emot vissa nyanlända invandrare för bosättning (2016:38). Det antal nyanlända respektive kommun ska ta emot beror på kommunens arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, sammantagna mottagande av nyanlända och ensamkommande barn samt omfattningen av asylsökande som vistas i kommunen. Regeringen vidtog vidare ett flertal åtgärder för att effektivisera återvändandeprocessen. Bestämmelserna om rätt till bistånd för asylsökande ändrades så att vuxna utlänningar som inte bor tillsammans med barn miste rätten till bistånd när utlänningens avvísings- eller utvisningsbeslut fått laga kraft eller en kort tid därefter. (Ju2016/01994/L7). Vidare gavs Migrationsverket i uppdrag att skapa 100 nya förvarsplatser, samt placera ut återvändandesambandsmän vid ambassader för att underlätta återvändandet till vissa regioner. Medicinska åldersbedömningar i asylärenden är ytterligare exempel på åtgärder som regeringen beslutade om under 2016.

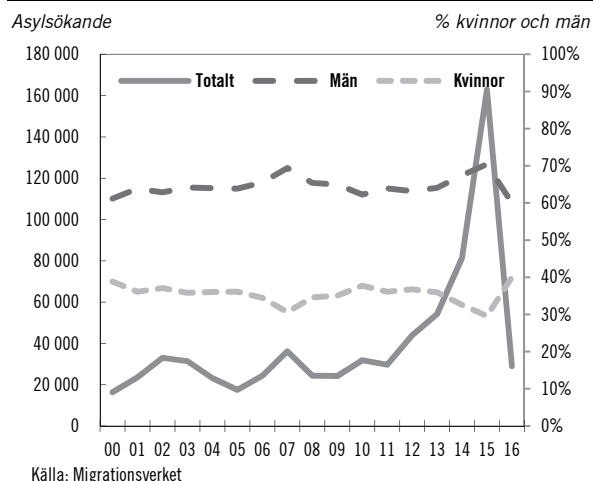
⁴ Eurostat 46/2017

⁵ Eurostat 46/2017

Stor minskning av antalet asylsökande som kom till Sverige under 2016

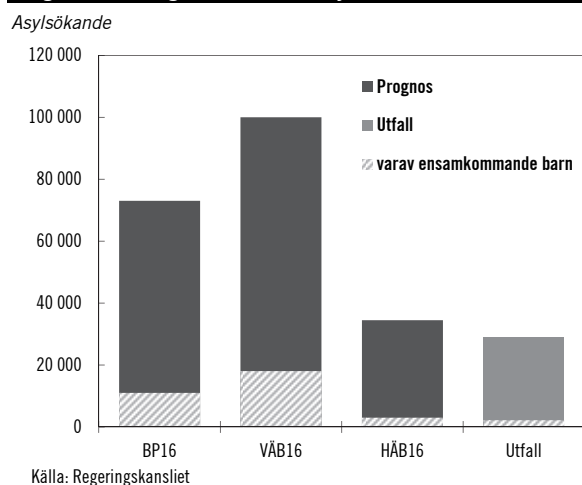
Regeringens åtgärder har tillsammans med politiska förändringar i andra länder och inom EU gjort att betydligt färre personer sökte asyl i Sverige under 2016. Antalet asylsökande under 2016 uppgick till totalt 28 939 personer varav 11 587 var kvinnor och 17 352 var män. Det är en minskning med 82 procent jämfört med 2015 och det lägsta antalet asylsökande sedan 2009.

Diagram 2.1 Antal asylsökande till Sverige 2000–2016

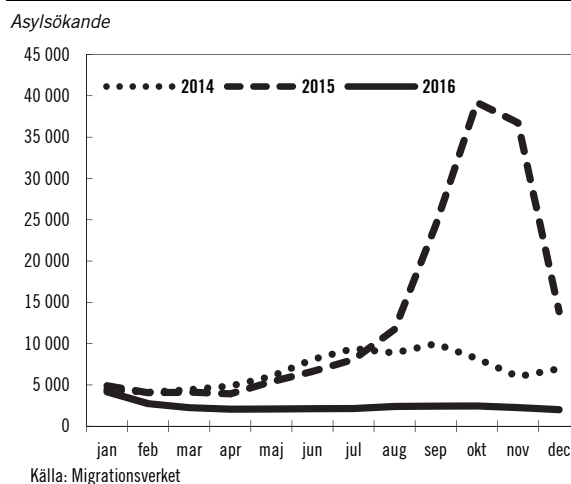
Inför beslut av budgetpropositionen för 2016, med grund i den prognos som Migrationsverket lämnade i juli 2015, var bedömningen att 73 000 asylsökande skulle komma under 2016 och utgiftsområdet dimensionerades initialt för detta. I februariprognosen som låg till grund för propositionen Vårändringsbudget för 2016 reviderade Migrationsverket sin bedömning till 100 000 asylsökande för 2016.

Diagram 2.2 Prognos och utfall asylsökande 2016

Månadsvariationen i hur många asylsökande som kom till Sverige var betydligt mindre under 2016, i snitt kom cirka 2 200 asylsökande per månad.

Diagram 2.3 Asylsökande per månad 2014–2016

Under 2016 var den största gruppen asylsökande, likt tidigare år, från Syrien. Andra stora grupper av asylsökande kom från Afghanistan och Irak. Jämfört med 2015 minskade dock andelen syrier, afghaner och irakier från 71 procent till 39 procent.

Effektivitet–vistelsetider och handläggningstider

Sammanfattning

- Bifallsandelen ökade något under 2016.
- Handläggningstiderna fortsatte att öka inom flertalet ärendekategorier inom asylprövningen, vilket fick stor effekt på vistelsetiderna.
- Vistelsetiden ökade för samtliga kategorier inom asylprövningen.

Den sammanlagda vistelsetiden i mottagandet har en direkt påverkan på statens utgifter. Vidare påverkar vistelsetiden även den asylsökande och dennes förutsättningar att kunna etablera sig i Sverige eller återvända.

En av Migrationsverkets uppgifter är att verka för så korta vistelsetider som möjligt. Detta förutsätter dels en effektiv handläggning av asylansökningar, dels ett effektivt samarbete med andra myndigheter. Vistelsetidens längd påverkas av flera myndigheters arbete, bl.a. domstolarnas arbete med att avgöra mål, Polismyndighetens arbete med att verkställa av-

och utvisningsbeslut och Kriminalvårdens arbete med transporter.

Nedan beskrivs översiktligt bifallsandelar, handläggningstider och andra ledtider i asylprocessen. Därefter redovisas resultatet avseende vistelsetiden för personer som lämnade Migrationsverkets mottagande under 2016.

Stora variationer i vistelsetid och handläggningstid mellan olika typer av ärenden

Eftersom sammansättningen av sökande förändras över tid, är förändringen av vistelsetiden inom en given kategori av asylärenden ofta en bättre indikator på en effektiv verksamhet än genomsnittet för samtliga ärenden. Därför är redovisningen av vistelsetid i kommande avsnitt indelad i följande kategorier:

- Beviljade asylansökningar
- Asylansökningar från ensamkommande barn
- Asylansökningar med beslut om överföring enligt Dublinförordningen
- Uppenbart ogrundade asylansökningar
- Övriga avslagna asylansökningar

Motsvarande uppdelning görs för redovisning av handläggningstid för arbetsmarknads-, anknytnings- och studerandeärenden.

Skillnader i handläggningstider och i förekommande fall vistelsetider förekommer inte bara mellan utan även inom ärendekategorier. Variationerna kan både förklaras av interna faktorer såsom myndigheternas prioriteringar och åtgärder och externa faktorer såsom sammansättningen av sökande, variation i antal sökande under året etc. Kön är dock inte en bakomliggande faktor till dessa variationer, eftersom det inte föreligger någon större skillnad mellan män och kvinnor vad gäller handläggningstid.

Något högre bifallsandel för asylansökningar jämfört med föregående år

Bifallsandelen för avgjorda asylärenden ökade från 55 procent under 2015 till 60 procent under 2016. Ökningen berodde framför allt på att Migrationsverket under hösten 2016 prioriterade att avgöra presumtiva bifallsärenden.

Män stod för en majoritet av de inkomna asylansökningarna och fick i större utsträckning än kvinnor avslag på sina asylansökningar. Bifallsandelen för kvinnor var 66 procent under

år 2016 och 57 procent för män. Motsvarande siffror 2015 var 59 procent för kvinnor och 54 procent för män. Skillnaden i bifallsandel för kvinnor och män ökade alltså, även i förhållande till tidigare år. Om Dublinärenden exkluderas, dvs. ärenden där den sökande överförs enligt Dublinförordningen, var skillnaden 2016 mellan män och kvinnor något mindre – bifallsandelen var då 81 procent för kvinnor och 75 procent för män.

Vad gäller ensamkommande barn var bifallsandelen för samtliga avgjorda ärenden 72 procent under 2016, en ökning sedan 2015 då bifallsandelen var 66 procent men något lägre än 2014 då den var 75 procent. Bifallsandelen för flickor under 2016 var 84 procent och för pojkar var den 70 procent. För flickor är det samma andel som 2015, medan bifallsandelen för pojkar ökat från 63 procent.

Tabell 2.4 Bifallsfrekvens för avgjorda asylansökningar 2012–2016

Procent					
	2012	2013	2014	2015	2016
Bifallsfrekvens av totalt avgjorda asylärenden	44 %	54 %	59 %	55 %	60 %
Bifallsfrekvens av totalt avgjorda asylärenden rörande ensamkommande barn	65 %	66 %	75 %	66 %	72 %

Källa: Migrationsverket

Genomsnittliga handläggningstider hos Migrationsverket ökade kraftigt

Under flera år har, med något undantag, vistelsetider, handläggningstider och andra ledtider inom asylprocessen successivt ökat.

Den genomsnittliga vistelsetiden i mottagnings-systemet ökade till 500 dagar år 2016 från 237 dagar år 2015.

Den genomsnittliga handläggningstiden för asylärenden ökade med 43 procent eller 99 dagar 2016 jämfört med 2015. Detta trots att antalet avgjorda asylärenden var dubbelt så högt som 2015 och trots att produktiviteten samtidigt ökade. En viktig förklaring till att handläggningstiderna i första instans har fortsatt att öka så kraftigt sen 2012 är att Migrationsverket inte klarat att öka antalet årsarbetare inom asylprövningen i samma takt som antalet asylsökande har ökat. En annan orsak är att andelen uppenbart ogrundade ansökningar och så kallade Dublinärenden, vilka har en betydligt kortare handläggningstid, har minskat i

antal. Tiden från ansökan till utredningsstart fördubblades från 152 dagar 2015 till 290 dagar 2016, medan tiden från utredningsstart till beslut minskade till 130 dagar vilket är cirka 20 dagar kortare jämfört med 2015.

Vid utgången av 2016 väntade ca 71 000 asylsökande, varav ca 20 000 ensamkommande barn, på beslut i första instans. Den genomsnittliga upplupna väntetiden från ansökan uppgick till 387 dagar. För ensamkommande barn var den 415 dagar.

Antalet beslut om avslag på asylansökan ökade under 2016 vilket fick till följd att även antalet överklagade beslut som överlämnats till migrationsdomstol ökade. Vidare har den tillfälliga lagen om tidsbegränsade uppehållstillstånd inneburit en ökning av antalet mål i migrationsdomstolarna gällande statusförklaring. På grund av längre handläggningstider hos Migrationsverket dröjde det tills hösten 2016 innan antalet mål ökade vid migrationsdomstolarna och domstolarna hann därför arbeta av balanser tidigare under året. Det innebar att trenden med förkortade handläggningstider i domstolarna fortsatte.

Tiden från lagakraftvunnet beslut om avlägsnande till utresa har under 2016 fortsatt att minska något i jämförelse med föregående två år,

från 130 dagar 2014, till 118 dagar under 2015 och 114 dagar 2016.

Antalet som återvände självmant ökade markant under 2016. Antalet var som högst under årets första tre månader, med en topp på 1 881 personer under mars månad, för att sedan minska under resten av året. Ökningen beror delvis på att ett stort antal personer, framförallt irakier, återtog sina asylansökningar i början av 2016. Det skedde inte någon motsvarande omfattande ökning av antalet tvångsvisa utresor. Sammantaget ledde det till en kortare tid från beslut till utresa.

Det självmant återvändandet ökade även för ensamkommande barn, från 92 personer 2015 till 241 personer 2016. Detta påverkade handläggningstiderna positivt. Trenden var densamma för överföringar enligt Dublinförordningen gällande självmant utresor. Dock har den genomsnittliga handläggningstiden för alla överföringar enligt Dublinförordningen ökat, till stor del för att Ungern motsatt sig överföringar. Även antalet avgjorda uppenbart ogrundade ansökningar, ett relativt okomplicerat ärendeslag, minskade under 2016 till färre än hälften, från 4 200 under 2015 till 1 800 under 2016.

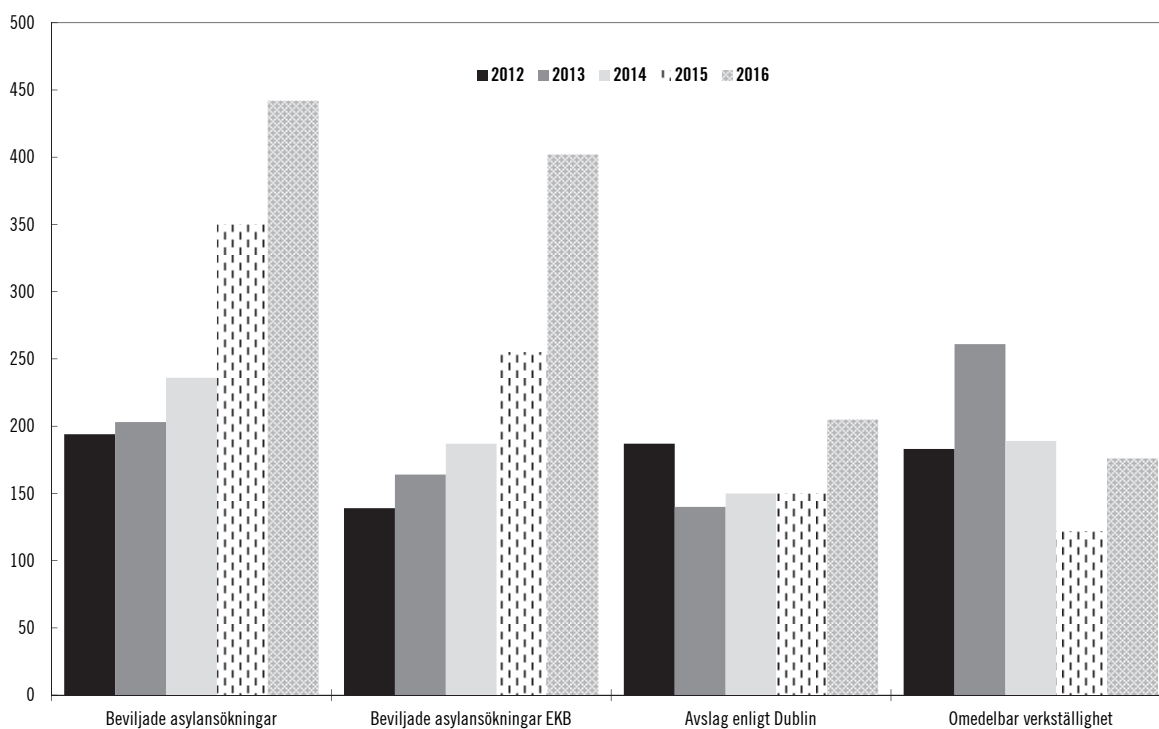
Tabell 2.5 Genomsnittliga handläggningstider och ledtider i dagar 2012–2016

Dagar	2012	2013	2014	2015	2016
Avgjorda asylansökningar	108	122	142	229	328
<i>bifall</i>	108	118	145	292	363
<i>ensamkommande barn</i>	98	120	143	195	353
<i>avslag/överföring enligt Dublinförordningen</i>	55	41	71	87	143
<i>avvisning med omedelbar verkställighet</i>	47	39	32	32	31
<i>övriga avslag</i>	125	177	150	181	190
Handläggningstid migrationsdomstol	141	123	138	108	96

Källa: Migrationsverket

Diagram 2.4 Genomsnittlig vistelsetid för personer som lämnat mottagandet 2012–2016

Dagar

Källa: Migrationsverket

Vistelsetiden för personer vars asylansökan beviljades ökade kraftigt

Den genomsnittliga vistelsetiden för personer som beviljades uppehållstillstånd av Migrationsverket och som lämnade mottagandet och togs emot i en kommun fortsatte att öka 2016. Totalt ökade den med drygt 90 dagar, till 442 dagar. Se diagram 2.4 ovan. Ökningen skedde från en redan hög nivå och följer en ökande trend. Merparten av den ökade vistelsetiden består av ökad handläggningstid i första instans. Genomsnittstiden från beslut om uppehållstillstånd till mottagande i kommun har däremot minskat jämfört med 2015, trots att antalet personer som beviljats uppehållstillstånd under 2016 var högt. Det beror delvis på att en fortsatt hög andel nyanlända bosätter sig på egen hand och på bosättningslagen som innebär att kommuner är skyldiga ta emot vissa nyanlända för bosättning. Under 2016 togs nästan 52 000 personer från Migrationsverkets mottagande emot i kommun efter beslut om uppehållstillstånd att jämföra med cirka 32 000 under 2015. 18 800 nyanlända från Migrationsverkets anläggningsboende (ABO) togs emot i en kommun under 2016, övriga bosatte sig på egen hand.

Antalet inskrivna personer med beviljade uppehållstillstånd i Migrationsverkets

mottagande vid slutet av 2016 var cirka 28 100, vilket är mer än dubbelt så många som i slutet av 2015 då motsvarande siffra var cirka 13 900. Ökningen är bl.a. ett resultat av att Migrationsverket avgjorde dubbelt så många asylärenden under 2016 som året innan och att bifallsandelen uppgick till 60 procent, samtidigt som kommunalen för mottagande av nyanlända var baserade på ett betydligt lägre antal beviljade ansökningar. Ökningen av antalet inskrivna är också en effekt av att regeringen beslutade om att ge kommunerna en förlängd tidsfrist för 2016 års anvisningar, från två till fyra månader då flera kommuner hade svårt att ta emot nyanlända för bosättning inom tidsfristen och Migrationsverket verkställde heller inte anvisningar till kommuner där tidsfristen passerats.

Av de 28 100 inskrivna med beviljade uppehållstillstånd i mottagningssystemet bodde nästan 22 400 i anläggningsboende och drygt 4 000 i eget boende. Motsvarande siffror vid utgången av 2015 var 10 700 respektive 2 700.

Vistelsetiden för ensamkommande barn som ansökt om asyl ökade kraftigt

Ensamkommande barn anvisas vid ankomst till Sverige till en kommun som asylsökande och bosätts som regel i samma kommun när uppehållstillstånd beviljas. Då flertalet ensamkommande barn beviljas uppehållstillstånd

i första instans, förklaras den totala vistelsetiden för dem i huvudsak av Migrationsverkets handläggningstid.

Den genomsnittliga tiden från ansökan till beslut av Migrationsverket avseende denna kategori fortsatte att öka jämfört med tidigare år, från 195 dagar 2015 till 353 dagar 2016. Den genomsnittliga handläggningstiden var ungefär densamma för ensamkommande flickor som för ensamkommande pojkar.

Vistelsetiden för personer med beslut om överföring enligt Dublinförordningen och uppenbart ogrundade asylansökningar ökade

Den totala genomsnittliga vistelsetiden för personer som överfördes enligt Dublinförordningen ökade under 2016. En anledning till ökningen var att det vid ingången av 2016 fanns en stor mängd ärenden att handlägga från hösten 2015, men även till följd av att vissa länder inte alls tog emot överföringar enligt Dublinförordningen. Under 2016 vände trenden med en successivt sjunkande vistelsetid för personer med uppenbart ogrundade ansökningar. Detta samtidigt som antalet ogrundade ansökningar har minskat med 57 procent. Att antalet ogrundade ansökningar har minskat beror sannolikt på en kombination av den tillfälliga lagen, de inre gränskontrollerna som tillfälligt återinförts, och att avslagsbeslutet kombineras med återreseförbud. Att vistelsetiden ökat beror till viss del på att enklare

ärenden inom snabbprocessen har prioriterats framför de ärenden där man stött på hinder i handläggningen.

Vistelsetiden för övriga personer vars asylansökan avslogs var i stort den samma

Den genomsnittliga vistelsetiden för personer som lämnat mottagandet efter ett lagakraftvunnet beslut i domstol har legat relativt stabilt på drygt 650 till 700 dagar de senaste åren. Under 2016 var vistelsetiden 645 dagar, att jämföra med 641 dagar under 2015.

Effektivitet-handläggningstider för övriga ärendeslag

Sammanfattning

- Handläggningstiderna fortsatte att öka inom samtliga tillståndsärenden.
- Antalet inkomna och avgjorda anknytningsärenden ökade under året.
- Antalet inkomna och avgjorda arbetsmarknadsärenden minskade.

Under 2016 har handläggningstiderna för samtliga tillståndsärenden ökat. En viktig orsak var Migrationsverkets beslut att prioritera att avgöra asylansökningar.

Tabell 2.6 Prövning av tillståndsärenden 2013–2016

*Första ansökan samt förlängningar

	2013	2014	2015	2016
Inkomna anknytningsärenden*	66 174	81 584	76 145	79 789
Inkomna arbetsmarknadsärenden	56 703	52 525	58 721	53 343
Inkomna studerandeärenden	19 404	20 689	20 372	21 418
Avgjorda anknytningsärenden*	59 077	67 206	62 962	69 768
Avgjorda arbetsmarknadsärenden	53 022	51 813	54 322	47 184
Avgjorda studerandeärenden	18 882	20 847	19 370	20 411

Källa: Migrationsverket

Fler avgjorda ärenden men handläggningstiderna inom anknytning fortsatte att öka

Antalet inkomna förstagångsansökningar om uppehållstillstånd på grund av anknytning till bosatta i Sverige har varierat mellan strax under 70 000 och 80 000 de senaste åren. Under 2016 inkom 79 789 ansökningar, vilket var nästan 4 000 fler än 2015 men något färre än det myndigheten hade prognostiserat i den prognos som låg till grund för budgetpropositionen 2016. När det gäller avgjorda ärenden, uppgick de till 69 768, vilket var ca 7 000 fler ärenden än föregående år och ca 5 000 färre än prognostiserat. Antalet öppna ärenden fortsatte därmed att öka istället för att nästan halveras vilket antogs i prognosen inför budgetpropositionen för 2016.

Av samtliga ansökningar som avgjordes 2016 avsåg 57 procent kvinnor och 43 procent män. Cirka 30 procent var barn. Kvinnor och män får i samma utsträckning sina anknytningsansökningar beviljade.

Handläggningstiderna från ansökan till beslut för förstagångsansökningar i anknytningsärenden fortsatte att öka och uppgick i genomsnitt till 333 dagar 2016, från 288 dagar 2015. Handläggningstiden för förstagångsansökningar är lika lång för kvinnor och män, genomsnittstiden skiljer sig bara några dagar. Vid förlängningar går kvinnornas ärenden i genomsnitt 3-4 veckor snabbare än männens.

Migrationsverkets beslut att prioritera asylprövningen framför tillståndsprövningen, i syfte att så många som möjligt av de asylsökande som kom under 2015 skulle få sitt ärende avgjort under året, har bidragit till växande balanser och längre handläggningstider. I januari 2017 fattade regeringen beslut om att syriska medborgare ska kunna lämna in ansökningar om uppehållstillstånd på grund av anknytning vid utlandsmyndigheten i Khartoum.

Andra bidragande orsaker var att det elektroniska handläggarstödet inte gett de effekter som tidigare beräknats i form av högre produktivitet och service samt att den höga personalrörligheten inom Migrationsverket bidrog till en lägre produktivitet.

Handläggningstiden för arbetsmarknadsärenden fortsatte att öka

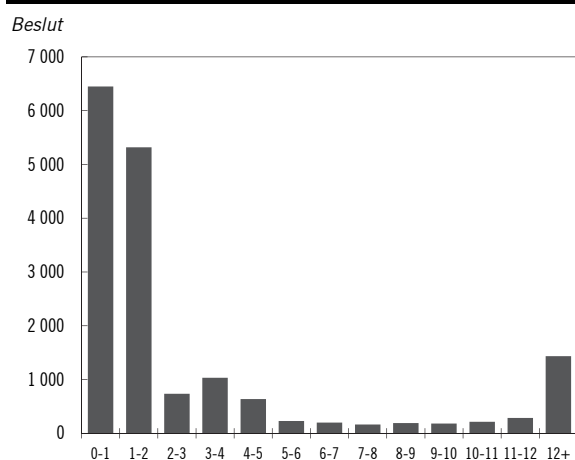
Både antalet inkomna och avgjorda arbetsmarknadsärenden minskade under 2016. Samtidigt ökade antalet öppna arbetsmarknads-

ärenden från ca 24 000 år 2015 till ca 30 500 år 2016. Både antalet inkomna och avgjorda ärenden var färre än prognostiserat. Fördelningen 60 procent män och 40 procent kvinnor när det gäller såväl inkomna som avgjorda ansökningar bestod.

Den totala genomsnittliga handläggningstiden för samtliga arbetsmarknadsärenden har ökat under de senaste åren och så skedde även 2016. För förstagångsansökningar ökade handläggningstiden från 126 dagar 2015 till 139 dagar. Handläggningstiden för ansökningar från kvinnor är generellt något längre än för män. För förlängningsärenden har den genomsnittliga handläggningstiden ökat från 183 dagar 2015 till 202 dagar 2016. Bland förlängningsärendena är handläggningstiden för kvinnor kortare än för män.

Handläggningstiden för olika kategorier av arbetsmarknadsärenden varierar kraftigt, bl.a. beroende på om det finns särskilda utredningskrav och på om arbetsgivaren är certifierad. Vissa ansökningar är mer arbetskrävande och tar därmed längre tid att handlägga. Det gäller bl.a. ansökningar om uppehållstillstånd för arbetstagare där det finns särskilda utredningskrav, t.ex. inom städbranschen och byggbranschen samt för egenföretagare. Den genomsnittliga handläggningstiden avseende ärenden från branscher med särskilda utredningskrav är betydligt längre än för andra ärenden och dessa har fortsatt att öka under 2016.

Diagram 2.5 Antalet avgjorda förstagångsansökningar om arbetstillstånd för arbetstagare 2016, handläggningstid i månader

Källa: Migrationsverket

Tabell 2.7 Genomsnittlig handläggningstid arbetstillstånd 2012–2016

Dagar	2012	2013	2014	2015	2016
Förstagångsansökningar	91	98	103	126	139

Källa: Migrationsverket

De ärendekategorier som brukar ha kortast handläggningstider har även under 2016 haft korta handläggningstider, men även dessa har ökat. Handläggningstider för t.ex. certifierade arbetsgivare hade en genomsnittlig handläggningstid på 29 dagar, vilket kan jämföras med 17 året innan.

Under 2016 handlades ca 85 procent av arbetsmarknadsansökningarna elektroniskt, vilket var en betydande ökning i förhållande till år 2015 då motsvarande siffra var 59 procent.

Trots att allt fler ärenden nu hanteras elektroniskt har förväntade produktivitetsoökningar hos myndigheten inte ännu uppnåtts.

Handläggningstiden för studerandeärenden ökade

Antalet personer som ansökte om uppehållstillstånd på grund av studier under 2016 var något fler än vad myndigheten prognostiserat. Det är också drygt 1 000 fler än under 2015.

Den genomsnittliga handläggningstiden för ansökningar om uppehållstillstånd för studier var 70 dagar under år 2016, en ökning med 18 dagar i jämförelse med år 2015.

En bidragande orsak till att handläggningstiderna ökade var att myndigheten under 2016 begärt fler utredningar av utlandsmyndigheterna avseende de sökandes studieavsikt. Detta ökar antalet överlämningar, väntetider och därmed handläggningstider.

År 2016 var 55 procent av de sökande män och 45 procent kvinnor.

Personer som ansöker om uppehållstillstånd på grund av studier ansöker i stor utsträckning elektroniskt. Under 2016 uppgick andelen webbansökningar för denna ärendekategori till 94 procent, vilket var en ökning från år 2015 då andelen var 82 procent.

Effektivitet–produktivitet och styckkostnader

Sammanfattning

- Produktiviteten ökade något inom asylprövningen och för medborgarskapsärenden
- Produktiviteten minskade för arbetsmarknads-, anknytnings- och studerandeärenden.
- Antalet årsarbetskrafter på Migrationsverket fortsatte att öka, i första hand inom mottagandet och asylprövningen.
- Styckkostnaderna minskade för asyl- och medborgarskapsärenden men ökade när det gäller arbetsmarknads-, anknytnings- och studerandeärenden.

Myndigheternas produktivitet – mätt som antal avgjorda ärenden per årsarbetare – och kostnad per avgjort ärende (styckkostnad) visar hur väl myndigheterna använt tillgängliga resurser. En svårighet när dessa ska tolkas är att dessa indikatorer även påverkas av en rad andra faktorer som behöver beaktas vid en bedömning såsom sammansättningen av sökande och omvärldsförändringar som på olika sätt påverkar handläggningen.

Produktiviteten ökade och styckkostnaderna minskade inom asylprövningen

Vid utgången av 2016 väntade ca 72 000 asylsökande på beslut i första instans, att jämföra med drygt 154 000 vid utgången av 2015. Denna kraftiga minskning möjliggjordes dels av ett väsentligt lägre inflöde av ansökningar dels av att Migrationsverket avgjorde ca 112 000 asylärenden under 2016. Det är det högsta antalet avgjorda asylärenden någonsin, ungefär dubbelt så många avgjorda asylärenden som 2015, 2014 och 2013 och mer än tre gånger så många som 2012.

Produktiviteten i asylprövningen, mätt som antalet avgjorda asylärenden per årsarbetare, ökade väsentligt jämfört med 2015 och låg på motsvarande nivå som åren dessförinnan. Vidare minskade kostnaden per avgjord asylansökan med ungefär en tredjedel.

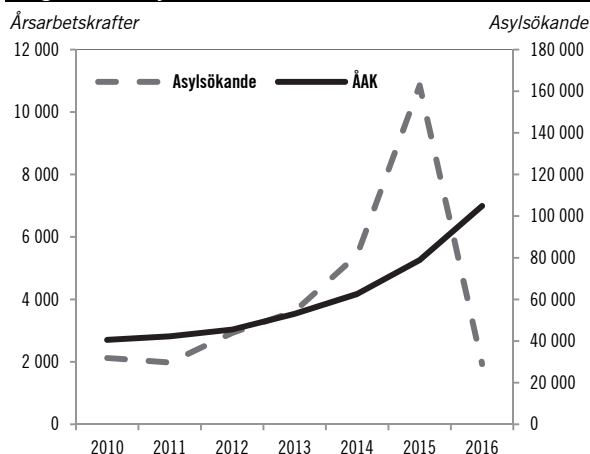
Tabell 2.8 Produktivitet och styckkostnader vid Migrationsverket 2013–2016

	2013	2014	2015	2016
Avgjorda asylansökningar per årsarbetskraft	57	49	40	56
Kostnad per avgjord asylansökan (kr) anslag 1:1 Migrationsverket	16 543	19 711	24 643	16 780

Källa: Migrationsverket

En förklaring till den ökade produktiviteten är att Migrationsverket prioriterade presumtiva bifallsärenden från hösten 2015 framför mer utredningskrävande ärenden. På det sättet kunde myndigheten avgöra fler ärenden per årsarbetare. Bifallsandelen för dessa gruppers ansökningar låg på mellan 83 och 91 procent under 2016. Denna ärendesammansättning återspeglas i den totala i bifallsandelen under 2016, vilken som tidigare nämnts var högre än 2015.

En annan förklaring till produktivitetsoökningen är ärendesammansättningen för de ärenden som avgjordes under 2016. En stor andel av dessa ärenden, cirka 56 procent, avsåg syrier, eritreaner och statslösa. Gemensamt för dessa tre grupper är att presumptionen för beviljande är hög. Dessutom utvecklade Migrationsverket sitt arbetssätt under 2016 vilket innebar att alla nya asylansökningar sorterades utifrån ärendets beskaffenhet. Utredningsförfarandet anpassas därefter efter vilka åtgärder som behöver vidtas i respektive ärendetyp.

Diagram 2.6 Asylsökande och årsarbetskrafter 2010–2016

Källa: Migrationsverket

Diagrammet ovan visar på den ökning av antalet årsarbetare som har skett inom hela Migrationsverket 2010–2016.

Det har samtidigt funnits flera faktorer som har påverkat produktiviteten negativt.

Migrationsverket hanterar t.ex. sedan den tillfälliga lagens ikraftträdande två parallella lagstiftningar, vilket ökar komplexiteten i handläggningen. Dessutom hade Migrationsverket många nyanställda under 2016. Bara inom asylverksamheten ökade bemanningen med ca 530 årsarbetare under året samtidigt som rekryteringen och introduktionen har tagit kraft från övrig personal har insatserna samtidigt varit nödvändiga för att Migrationsverket ska kunna fullgöra sitt uppdrag och uppnå en effektivare verksamhet på sikt.

Antalet avgjorda mål vid migrationsdomstolarna ökade från 27 371 under 2015 till 31 312 under 2016. Vid migrationsdomstolarna var produktiviteten, mätt som antal avgjorda migrationsmål per årsarbetskraft, oförändrad mellan 2015 och 2016. I genomsnitt avgjordes 64 mål per årsarbetskraft. Kostnaderna per migrationsmål sjönk däremot från 16 500 kr per mål till 13 300, detta på grund av att fasta kostnader kunde fördelas på fler mål.

Vad gäller de tvångsvisa återvändandet har kostnaden per utrest person minskat under 2016, från 70 000 kronor 2015 till 66 000 kr, samtidigt som antalet transporterade personer har ökat (från 2 810 personer till 2 970 personer). I huvudsak förklaras styckkostnadsminskningen av att det har blivit vanligare med transporter inom Europa, som är mindre kostsamma än resor till tredje land, och att bevakningsgraden för resorna har varit lägre än vad som prognostiserats.

Produktiviteten minskade och styckkostnaderna ökade inom kategorierna arbete, besök och bosättning

Trenden från föregående år med lägre produktivitet för ansökningar inom kategorin arbete, besök och bosättning fortsatte även under 2016.

Tabell 2.9 Produktivitet och styckkostnader vid Migrationsverket 2013–2016

	2013	2014	2015	2016
Avgjorda ansökningar inom arbete, besök och bosättning per årsarbetskraft	366	333	237	202
Kostnad per avgjord ansökan (kr) anslag 1:1 Migrationsverket	2 986	3 179	4 303	5 070

Källa: Migrationsverket

Den största delen av produktivetsminskningen har skett i prövningen av anknytningsärenden, men en minskning skedde även inom övriga

ärendekategorier. Det finns flera förklaringar till detta resultat. För det första har personalomsättningen haft en negativ inverkan på produktiviteten och lett till en ökad styckkostnad. För det andra har det stora antalet asylärenden påverkat arbetssituationen på hela myndigheten och personalresurser har under en period överförts från bl.a. tillståndsverksamheten till asylprövningen. Det har bidragit till att antalet öppna tillståndsärenden ökat. Vidare har införandet av digital handläggning, i likhet med vad som konstaterades i budgetproposition för 2016, tagit mer resurser i anspråk än beräknat och inte gett de resultat som förväntats. När det gäller ansökningar om arbetstillstånd har antalet avgjorda ärenden per årsarbetskraft minskat, trots en ökad andel elektroniska ansökningar.

Rättslig kvalitet, m.m.

Myndighetens rättsliga kvalitet är svårbedömd då inga tydliga kriterier finns för bedömning av måluppfyllelsen. Migrationsverket har i sitt regleringsbrev krav på att redovisa indikatorer som möjliggör en bedömning av huruvida den rättsliga kvaliteten är tillräcklig. Detta redovisas inte i myndighetens årsredovisning, vilket bland annat har föranlett kritik från Riksrevisionen.

Ändringsfrekvensen i domstol fortsatt låg

Andelen mål som har ändrats i migrationsdomstol är det huvudsakliga måttet på den rättsliga kvaliteten i Migrationsverkets beslut, även om det endast är ärenden som i någon del gått den sökande emot och som överklagas som prövas i domstol. Ändringsfrekvensen är fortsatt mycket låg. Under flera år har den varierat mellan fem till sju procent. För 2016 var ändringsfrekvensen fem procent för asylärenden, sex procent för tillståndsärenden och nio procent för ansökan om verkställighetshinder.

Fortsatt utveckling av en systematisk uppföljning av den rättsliga kvaliteten

Migrationsverket genomför varje år kvalitetsuppföljningar i prövningsverksamheten, dels systematiska, dels tematiska kvalitetsuppföljningar. Under 2016 har systematiska kvalitetsuppföljningar endast genomförts inom asylprövningen. Resultatet från dessa

uppföljningar visade att enhetligheten i beslutsfattandet var god samt att sökande fått rätt beslut i 84 procent av ärendena. I 14 procent av ärendena i granskningen var utgången diskutabel, dvs. inom gruppen av granskare har det funnits olika uppfattningar om utgången är korrekt eller inte. När det gäller huruvida utredningen har skett efter ärendets beskaffenhet i förhållande till Migrationsverkets egna kriterier visar uppföljningen att endast 53 procent av utredningarna ligger på rätt nivå i förhållande till ärendetyp. I 19 procent av fallen bedömdes det vara diskutabelt och i 20 procent av utredningarna bedömdes utredningarna inte ha varit tillräckligt omfattande med hänsyn till ärendets beskaffenhet. Uppföljningen visade vidare att de utredningar som resulterade i avslag hade högre kvalitet än de utredningar där uppehållstillstånd beviljades.

Utfallet av de systematiska och tematiska kvalitetsuppföljningarna inom asylområdet visar att Migrationsverket behöver vidta ytterligare insatser när det gäller att ge medarbetarna bättre förutsättningar för att avgöra ärenden med god rättslig kvalitet, främst i form av ett förbättrat arbetssätt för att fånga upp och föra ut rättsfrågor till verksamheten, samt av en förbättrad kompetensutveckling av nyanställda. Flera av de identifierade förbättringsområdena är desamma som vid myndighetens systematiska uppföljningar 2015.

Arbete mot missbruk av regler har stärkts

För att på ett sammanhållet sätt kunna bedriva kontrollverksamhet för att minska fusk och missbruk har Migrationsverket under 2016 bl.a. genomfört verksamhetsgranskningar av arbetstillstånd, samt upphandling och inköp.

Migrationsverket genomför sedan 2014 efterkontroller i arbetstillståndsärenden avseende om arbetstagaren har påbörjat arbetet och att anställningsvillkoren följs. Det är viktigt för att förhindra utnyttjande av arbetstagare och missbruk av regelverket. Det ska inte förekomma att villkoren inte motsvarar den som följer av svenska kollektivavtal eller praxis.

Under 2016 har 203 efterkontroller genomförts, en ökning jämfört med 2015 om 62 stycken. Kontrollerna resulterade i att 124 tillstånd återkallades. Det är en kraftig ökning jämfört med tidigare år och visar att efterkontroller är ett viktigt verktyg för att

upptäcka och motverka missbruk inom arbetsmarknadsärenden.

För att bland annat motverka missbruk av uppehållstillståndskort och främlingspass enligt riksdagens tillkännagivande (Rskr.2015/16:158, bet. 2015/16:JuU25) har regeringen den 27 april tillsatt en utredning, ”Åtgärder för ett effektivare återvändande och motverkande av missbruk av resehandlingar” (dir. 2017:45). Betänkande ska lämnas senast den 1 december 2017. Tillkännagivandet är inte slutbehandlat.

Förbättrade processer inom arbetskraftsinvandring
Regeringen har, bland annat med anledning av riksdagens tillkännagivande (rskr.2016/17:47 bet. 2016/17:SfU11), skyndsamt hanterat delar av Utredningen om åtgärder för att stärka arbetskraftsinvandras ställning på arbetsmarknaden (SOU 2016:19). En proposition med förslag som avser att arbetsgivarna ska få möjlighet att rätta till brister i villkoren så att arbetstagaren ska kunna beviljas förlängning av sitt arbetstillstånd beslutades den 22 juni 2017. I propositionen föreslås att lagändringen ska träda ikraft den 1 december 2017.

Regeringen har den 21 juni 2017 även gett en utredare i uppdrag att lämna förslag till författningsändringar som säkerställer att arbetskraftsinvandrare inte utvisas på grund av att arbetsgivare begått mindre eller obetydliga fel gällande villkoren för arbetstillstånd, även om felet upptäcks efter det att tillståndstiden löpt ut eller om Migrationsverket uppmärksammar det. Utredaren ska lämna sitt förslag senast den 31 december 2017. Tillkännagivandet är inte slutbehandlat.

Fortsatt fokus på arbetet med jämställdhet, barnrättsperspektivet och likabehandling
Jämställdhetsperspektivet är en central del av Migrationsverkets kvalitetsarbete och integreras i styrning, uppföljning, metodutveckling och kvalitetsmätningar. Även barnrättsperspektivet beaktas genomgående i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter. Migrationsverket har under 2016 fortsatt att öka kunskapen hos personalen om barnrättsperspektivet. Läs vidare om övriga insatser i Uo9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, avsnitt 7 Barnrättspolitik.

Som en del av utvecklingsprogrammet Jämställdhetsintegrering i myndigheter redovisade Migrationsverket 2015 en handlings-

plan för hur myndigheten avsåg att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering 2016-18 med det övergripande syftet att alla sökande ska få en individuell och rättssäker prövning oavsett kön och utifrån sina förutsättningar och behov. Åtgärder som vidtagits inom ramen för handlingsplanen redovisas årligen.

Under 2016 har myndigheten fortsatt arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i den ordinarie verksamheten. Migrationsverket har bl.a. tagit fram en vägledning som tydliggör att det i varje asylärende ska göras en individuell bedömning av sökandes skyddsbehov. Uppföljning av asylärenden ur ett jämställdhetsperspektiv har även utvecklats. Att öka kunskapen om jämställdhetsintegrering på alla nivåer inom myndigheten och att ge information till asylsökande om jämställdhet och våld i nära relationer i samband med s.k. gruppinformation har vidare utgjort ett viktigt arbete. Migrationsverket fick i regleringsbrevet för 2016 ett uppdrag att genomföra kompetenshöjande utbildningsinsatser i syfte att uppnå en mer genusmedveten asylprövning.

I syfte att säkerställa ökad likabehandling har myndigheten bl.a. också fortsatt sitt arbete med hbtq-specialister vid asylutredningar och med att ge stöd till sökande med funktionsnedsättning. Vidare fattade regeringen i juli 2017 beslut om att ge Migrationsverket i uppdrag att fortsätta utveckla kompetensen i hbtq-frågor. (Ju2017/05955/EMA).

Service

Statsförvaltningen ska ha väl utvecklad kvalitet, service och tillgänglighet, vilket följer av det förvaltningspolitiska målet (prop. 2009/10:175). De senaste åren har antalet telefonsamtal till Migrationsverkets kundtjänst ökat markant. Under 2016 har de dock minskat med 120 000 samtal, från 1,9 miljoner samtal 2015 till 1,78 miljoner samtal 2016. Detta sker samtidigt som antalet besök på Migrationsverkets webbplats och antalet bokade besök har ökat.

Under året besvarades 46 procent av de samtal som kom in till myndigheten, att jämföra med 37 procent de första tio månader under 2015 och knappt 17 procent under 2014.

Migrationsverket har fortsatt att utveckla de digitala tjänsterna för att underlätta för den sökande att ansöka och få information om sitt

ärende. Användandet av de digitala tjänsterna har mer än tredubblats under 2016. Detta kan förklaras med att fler personer använder funktionen *kontrollera status på ditt ärende* och att Migrationsverket har skapat en tjänst som kan beräkna tiden till när beslut kommer fattas i ärendet. Effekten av denna åtgärd märks dock inte tydligt genom minskad efterfrågan inom övriga serviceområden.

Under 2016 har myndigheten också tagit fram rutiner och svarsstöd för vanliga frågor i syfte att minska onödig efterfrågan och öka effektiviteten i verksamheten.

Internationellt och europeiskt samarbete

Regeringen identifierar i skrivelsen 2015/16:182 hur Politiken för global utveckling kan bidra till genomförandet av Agenda 2030. Migrationspolitiska åtgärder som identifieras inkluderar att ta ett globalt ansvar gällande hanteringen av flyktingströmmarna, driva på för jämnare fördelning av asylsökande och större globalt ansvar, samt skapa en säker och ansvarsfull rörlighet av personer, bl.a. genom att tillsätta en utredare som analyserar förutsättningarna för att skapa lagliga vägar för att söka asyl i EU.

I syfte att reformera det gemensamma europeiska asylsystemet presenterade kommissionen i maj 2016 förslag till revidering av Dublin- och Eurodacförordningarna och en ny förordning för Europeiska unionens byrå för asylfrågor och i juli presenterades förslag till asylprocedurförordning, skyddsgrundsförordning, revidering av mottagandedirektivet och en förordning om ett EU-gemensamt system för vidarebosättning.

Under förhandlingarna har Sverige välkomnat en ökad harmonisering av medlemsstaternas asylsystem och understrukt såväl vikten av att alla medlemsstater solidariskt måste dela på ansvaret att ta emot människor i behov av skydd som att asylsystemet ska vara effektivt, rättsäkert, långsiktigt hållbart, humant och medge beslut av hög kvalitet som värnar asylrätten.

Rådet beslutade den 9 juni att Sverige, på egen begäran i december 2015, skulle få uppskov till juni 2017 med genomförandet av omfördelning av den svenska andelen av asylsökande som

befinner sig i Italien och Grekland till andra EU-medlemsstater. När det gäller det EU-gemensamma vidarebosättningsbeslutet som medlemsstaterna kom överens om 2015 var Sveriges andel 491 personer och Sverige beviljade 491 syrier permanent uppehållstillstånd för vidarebosättning i Sverige inom vår reguljära kvot år 2016.

Sveriges prioriterade frågor i övrigt gällande EU- och det internationella arbetet med migrationsfrågor var bättre globalt ansvarstagande, ansvarsfördelning och samarbete, att förebygga grundorsakerna till ofrivillig migration, stärkt arbete för att skydda utsatta migranter, återvändande samt att främja migrationens utvecklingseffekter. Sverige drev dessa prioriteringar under förhandlingarna av den s.k. New York-deklarationen som antogs under FN:s högnivåmöte den 19 september 2016 om hanteringen av stora flyktingar- och migrationsströmmar. Sverige stod bl.a. som medvärd för ett toppmöte om flyktingsituationen i världen som hölls i anslutning till FN:s högnivåmöte den 19 september. Syftet med toppmötet var att öka det finansiella stödet till FN:s humanitära arbete, öka antalet vidarebosättningsplatser och förbättra migranternas tillgång till utbildning och arbete.

Ett viktigt steg, i vilket Sverige var en drivande part, mot förbättrad global samverkan och styrning togs också genom att International Organisation for Migration (IOM), införlivades i FN.

Utgiftsutveckling per anslag

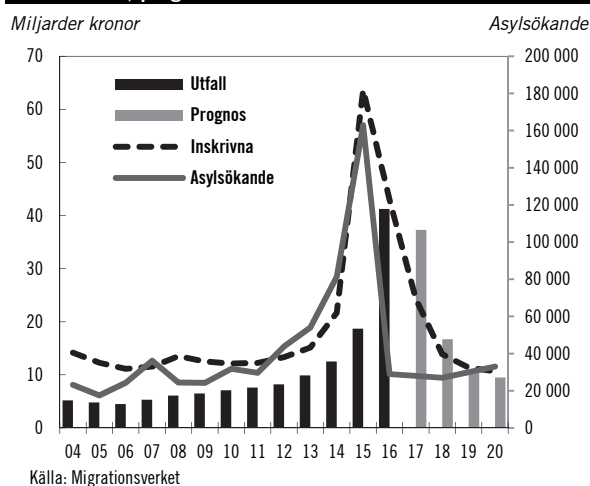
Utgifterna under utgiftsområde 8 Migration styrs till stor del utav antalet inskrivna i Migrationsverkets mottagande och de inskrivnas vistelsetider. Utgifterna för mottagandet påverkas därför framför allt av hur snabbt Migrationsverket fattar beslut i asylärenden och av kostnaden per dygn i mottagandet.

Utgifterna på anslag 1:1 *Migrationsverket* och 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* uppgick under 2016 till 95 procent av de totala kostnaderna på utgiftsområde 8. Enbart anslag 1:2 utgjorde 80 procent av utgifterna vilket är betydligt högre än tidigare års utfall då utgifterna på anslag 1:2 utgjort ca 50 procent. Under 2015 uppgick andelen till 66 procent.

Utgifterna inom utgiftsområdet har sedan 2007 ökat konstant och som diagram 2.7 nedan visar har kostnaderna tidigare år ökat i takt med antalet asylsökande och inskrivna i mottagandet.

Under 2015 ökade dock inte utgifterna i samma takt som antalet asylsökande då majoriteten av de asylsökande kom under hösten och kostnaderna uppstod till stor del under 2016. Att kostnaderna för kommunerna och landstinget kan eftersökas upp till ett år efteråt bidrar ytterligare till en förskjutning av när utgifter sker. Utgifterna bedöms fortsätta vara stora under 2017 för att sedan minska fr.o.m. 2018 då Migrationsverket under senare delen av 2018 bedöms ha kommit ned till kortare handläggningstider och antalet inskrivna därmed minskar jämfört med idag.

Diagram 2.7 Utgiftsutveckling utgiftsområde 8 Migration 2004–2016, prognos 2017–2020

Anslag 1:1 Migrationsverket

Utgifterna på anslaget består till största del av kostnader för personal och har således påverkats i hög grad av det ökade antalet inskrivna i mottagandet och det stora antalet öppna asylärenden.

Under 2016 ökade utgifterna på anslag 1:1 *Migrationsverket* med 1 257 miljoner kronor jämfört med 2015. Kostnaden för personal utgjorde ca 80 procent av denna ökning. Totalt uppgick utgifterna på anslaget till 5 967 miljoner kronor, varav 4 140 miljoner kronor var personalkostnader.

Vid slutet av 2016 hade det genomsnittliga antalet årsarbetare ökat med 1 685 och antalet anställda med 1 934 jämfört med 2015. I genomsnitt var 8 199 personer anställda på myndigheten under 2016. Den största ökningen

skedde inom asylprövningen och mottagningsverksamheten.

Kostnaderna för övertid minskade jämfört med 2015 medan kostnaderna för lokaler och avskrivningar ökade.

Anslag 1:2 Ersättningar och bostadskostnader

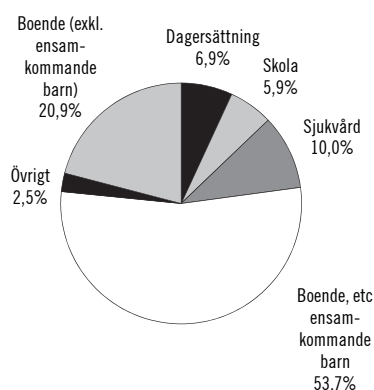
Utgifterna på anslaget påverkas framförallt av antalet inskrivna och sammansättningen av de inskrivna. Kostnaden påverkas främst av hur stor andel av de inskrivna som är ensamkommande barn och unga då ersättningen till kommunen för placering av ensamkommande barn och unga är betydligt högre än för övriga asylsökande.

Den exceptionellt kraftiga ökningen av asylsökande under hösten 2015 innebar att regeringen i propositionen *Vårändringsbudget för 2016* föreslog en ökning av anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* med 28 841 miljoner kronor för att kunna hantera de utgifter som var kopplade till boende och dagersättning för asylsökande och ersättningar till kommuner och landsting. Under året revideras prognosen över antalet asylsökande ned till följd av de åtgärder som regeringen har vidtagit tillsammans med politiska förändringar i andra länder och inom EU. Anslaget minskades med 6 401 miljoner kronor i propositionen *Höständringsbudget för 2016* till följd av detta. Efter beslut i riksdagen uppgick anslaget till 34 874 miljoner kronor.

Stort antal inskrivna i Migrationsverkets mottagande, varav många ensamkommande barn och unga, innebar höga utgifter

I början av 2016 var drygt 180 000 inskrivna i Migrationsverkets mottagande, varav drygt 32 000 ensamkommande barn och unga. Det stora antalet inskrivna innebar fortsatt höga utgifter, framförallt beroende av det stora antalet ensamkommande barn och unga som stod för 53,7 procent av utgifterna på anslaget.

Diagram 2.8 Fördelning av utgifter på anslag 1:2 2016

Källa: Migrationsverket

Kostnaderna per dygn för ensamkommande barn och unga är väsentligt högre än för övriga inskrivna i mottagningssystemet. Den högre kostnadsnivån förklaras till stor del av att boenden också innefattar omsorg och omvårdnad eftersom barnet inte har någon vårdnadshavare i landet. Eftersom den genomsnittliga dygnskostnaden är så mycket högre för ensamkommande barn och unga, 2 918 kr jämfört med 337 kr för övriga asylsökande, märks även mindre förändringar i antalet inskrivna på anslaget.

Eftersom ökningen av asylsökande ensamkommande barn främst skedde under andra halvan av 2015 och kommunerna därtill ansöker om ersättning för omhändertagande av ensamkommande barn och unga till Migrationsverket först i efterhand uppstod utgifterna i första hand under 2016 och till viss del även under 2017. Migrationsverket har vidtagit omfattande åtgärder för att handlägga ansökningar om ersättning från kommunerna.

Fortsatt stort behov av asylboenden

Under 2016 bestod Migrationsverkets boendebestand av i genomsnitt 94 000 boendeplatser vilket kan jämföras med i genomsnitt 65 000 boendeplatser under 2015. Utöver dessa boenden hade Migrationsverket tillgång till ett par tusen evakueringsplatser mellan oktober 2015 och maj 2016.

Andelen asylsökande som bodde i EBO (eget boende) under 2016 var i genomsnitt 29 procent och motsvarande 32 procent under 2015.

Tabell 2.10 Asylboenden exkl. boenden för ensamkommande barn och evakueringsboenden 2015 och 2016

Antal platser

	2015	2016
Boendeplatser i lägenheter (ABE)	28 000	32 000
Boendeplatser i tillfälligt anläggningsboende (ABT)	29 000	52 000
Boendeplatser i korridorsboende (ABK)	2 000	5 000
Boendeplatser i ankomstboenden	4 000	5 000
Totalt antal boendeplatser	63 000	94 000

Källa: Migrationsverket

Sammantaget uppgick kostnaderna för boendet för asylsökande till 6 956 miljoner kronor 2016 vilket var en ökning med 68 procent jämfört med 2015. Den främsta förklaringen till kostnadsökningen är att det under 2016 bodde i genomsnitt 57 procent fler asylsökande i Migrationsverkets boenden än 2015. Det gjorde att myndigheten under 2016 i stor utsträckning var beroende av ABT, vilket är en relativt dyr boendeform. På grund av det mycket stora antalet asylsökande under hösten 2015 var Migrationsverket också tvungna att under slutet av 2015 och början av 2016 använda sig av evakueringsboenden vilket är betydligt dyrare än övriga boenden.

Anslag 1:3 Migrationspolitiska åtgärder

Utgifterna på anslaget består till största del, cirka 90 procent, av kostnader för vidarebosättning. Det är främst ersättningar till kommuner för mottagande av migranter som inom ramen för vidarebosättning överförs till Sverige. De totala kostnaderna för anslaget uppgick under 2016 till 420 miljoner kronor varav 397 miljoner kronor avsåg kostnader för vidarebosättning. Tilldelade medel på anslaget var 427 miljoner kronor för 2016.

Under 2016 överfördes sammanlagt 1 907 personer till Sverige

Anslag 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål

Utgifterna på anslaget finansierar migrationsdomstolarnas förvaltningskostnader och behovet av medel påverkas framför allt av antalet anställda. Under året uppgick utgifterna på anslaget till 617 miljoner kronor. Detta innebar en ökning i förhållande till 2015 med 69 miljoner kronor och var 38 miljoner kronor högre än vad anslaget dimensionerades för i budgetpropositionen för 2016. De ökade

utgifterna berodde framför allt på att antalet årsarbetskrafter ökade med 61 stycken under 2016, från 429 till 490. Att öka antalet årsarbetskrafter var nödvändigt för att kunna möta det ökade antalet asylmål.

Anslag 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål

Utgifterna på anslaget är direkt kopplat till hur många mål som prövas i domstol och hur många muntliga förhandlingar som genomförs. Under året uppgick utgifterna på anslaget till 133 miljoner kronor. Detta innebar en ökning i förhållande till 2015 med 34 miljoner kronor men 28 miljoner kronor lägre än vad regeringen beräknade i budgetpropositionen för 2016. Den lägre anslagsförbrukningen i förhållande till prognos beror i huvudsak på att migrationsdomstolarna inte avgjorde mål i samma takt som prognostiserats.

Anslag 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden

Utgifterna på anslaget beror på antalet asylsökande, hur ofta offentligt biträde förordnas och kostnaden per förordnat biträde. Om ett offentligt biträde ska förordnas styrs av ärendets karaktär.

Ersättningen till biträdet utbetalas normalt i samband med att Migrationsverket fattar beslut i asylärendet. Kostnaden för ersättning till offentliga biträden ökade kraftigt under 2016. Detta främst till följd av att Migrationsverket avgjorde ett mycket stort antal ärenden under året, och att genomsnittskostnaden för offentligt biträde per ärende ökade, från 18 200 kronor 2015 till 19 400 kronor 2016. Den ökade genomsnittskostnaden beror bl.a. på att handläggningstiderna ökat, vilket i många fall medfört en ökad arbetsinsats och ökade utgifter för utlägg för biträdena.

Regeringen beslutade den 22 december om höjd anslagskredit på anslaget till tio procent (vilket motsvarade 43,4 miljoner kronor) och fattade även senare beslut om medgivnet överskridande av anslaget. Det slutliga utfallet för 2016 blev 580 miljoner kronor vilket innebär att anslaget överskreds med 102 miljoner kronor. Utfallet blev 326 miljoner kronor högre än 2015.

Anslag 1:7 Utresor för avvisade och utvisade

Utgifterna på anslaget påverkas framförallt av hur många personer som återvändar och av kostnaden per utresa. Under året uppgick utgifterna på anslaget till 259 miljoner kronor.

Detta innebar en ökning i förhållande till 2015 med 23 miljoner kronor men 76 miljoner kronor lägre än anslagna medel i budgetpropositionen för 2016. Det lägre utfallet förklaras i huvudsak av att färre än förväntat återvände självmant med hjälp av Migrationsverket. Antalet utresta med tvång var ungefär detsamma som prognostiserats inför budgetåret. Kostnaden per transporterad klient minskade med 4 000 kronor under 2016. Detta eftersom antalet transporter inom Europa ökade och för att bevakningsgraden vid resorna har minskat.

Anslag 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar

Tilldelade medel uppgick under 2016 till 186,5 miljoner kronor. Utgifterna blev dock endast 57 miljoner kronor, ca 30 % av tillgängligt belopp. Orsaken till det var att det tog längre tid än beräknat att uppfylla ett antal villkor som krävdes innan regeringen formellt kunde utse Migrationsverket till ansvarig myndighet för Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) och den första öppna utlysningen från AMIF kunde hållas. Många projekt påbörjades därför först under det tredje kvartalet 2016.

2.4 Analys och slutsatser

Regeringen bedömer att de övergripande målen för migrationspolitiken delvis har uppnåtts.

Den exceptionella ökningen av antalet asylsökande som kom till Sverige under hösten 2015 ledde till betydande utmaningar för stora delar av det svenska samhället både 2015 och 2016. Under 2016 beslutade regeringen om ett antal åtgärder som syftade till att kraftigt minska antalet asylsökande till Sverige och samtidigt förstärka kapaciteten i mottagandet, förbättra etableringen och förmå andra EU-länder att dela på ansvaret för mottagandet av asylsökande.

Regeringens åtgärder har tillsammans med politiska förändringar i andra länder och inom EU gjort att betydligt färre personer sökte asyl i Sverige under 2016. Dock var antalet asylsökande i Europa fortsatt högt under 2016.

Regeringen bedömer att åtgärderna var nödvändiga.

För Migrationsverket innebar 2016 ett skifte, från att under hösten 2015 främst ta emot och registrera ansökningar samt att ordna boende för

asylsökande, till att pröva ett mycket högt antal ansökningar om asyl. Migrationsverket avgjorde under året totalt 112 019 ansökningar om asyl, vilket var mer än en fördubbling jämfört med 2015.

Regeringens bedömning är att Migrationsverkets insatser sammantaget bidrog till att upprätthålla en i stort fungerande verksamhet. Arbete återstår dock inom flera områden. Genomförda utvecklingsinsatser med hjälp av it/digitalisering har ännu inte resulterat i högre produktivitet, trots att detta har varit en tydlig prioritering av regeringen. Regeringen gör bedömningen att myndigheten bör stärka sina insatser på området. Det minskade antalet asylsökande under 2016 i kombination med den avarbetning som skett av asylärenden medför också krav på Migrationsverket att anpassa dimensioneringen av organisationen till de nya förutsättningarna.

Ett anpassat och mer effektivt mottagande

Migrationsverket anskaffade under hösten 2015 ett stort antal nya tillfälliga boendeplatser samt beredskapsplatser och kommuner upplät en mängd evakueringsplatser. Dessa tillfälliga lösningar var dyrare jämfört med Migrationsverkets basbestånd i första hand bestående av lägenheter men till följd av det stora behovet var myndigheten nödgade att ta alla tillgängliga platser i anspråk. Allt eftersom myndigheten avgjorde ärenden och antalet inskrivna i mottagandet sjönk kunde de s.k. beredskaps- och evakueringsplatserna avvecklas och även ett flertal av de tillfälliga platserna.

Regeringens bedömning är att Migrationsverket klarade sitt uppdrag med att leverera ett kostnadseffektivt boende givet förutsättningarna men det stora antalet inskrivna i mottagandet under 2016 understryker vikten av ett fortsatt och förstärkt arbete med en strategisk boendepanering.

Det stora antalet inskrivna asylsökande ensamkommande barn och unga i förhållande till tidigare år har inneburit att kostnaderna för mottagandet har ökat avsevärt under 2016. Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2017 att ett nytt ersättningsystem för ensamkommande barn och unga skulle träda i kraft under 2017. Systemet är i huvudsak baserat på schabloner med syftet att få en enklare regeltillämpning och en snabbare och enklare hantering av utbetalningar samt bättre

planeringsförutsättningar för kommunerna. Det ger bättre förutsättningar oavsett grundläge för att klara snabba utbetalningar.

Som ett led i att förbereda för det nya ersättningssystemet som infördes den 1 juli 2017, fick Migrationsverket i juni 2016 uppdraget att säga upp överenskommelserna om platser för mottagandet av ensamkommande barn och unga (Ju2016/04807/SIM). Överenskommelserna hade olika lång uppsägningstid och de sista löpte ut under första halvåret 2017. Migrationsverket hade under 2016 en stor mängd ersättningskrav från kommuner och landsting till följd av det stora antalet inskrivna. Migrationsverket betalade under 2016 ut ersättningar till kommuner och landsting om närmare 34 miljarder kronor. Det var dock fortsatt stora ersättningskrav som inte betalades ut under 2016 utan fick hanteras under 2017.

Regeringens bedömning är att Migrationsverket inte hade dimensionerat och organiserat verksamheten för att kunna hantera den stora mängden ansökningar om ersättning, vilket resulterade i att många kommuner och landsting fick vänta längre än nödvändigt på utbetalningarna.

Migrationsverket måste fortsätta arbetet med att öka graden av digitalisering och automatisering i syfte att åstadkomma en mindre sårbar, effektiv och mer säker hantering av de statliga ersättningarna.

Effektiviteten behöver öka inom asyl- och tillståndsområdena samt inom stödverksamheten

Effektiviteten inom asylprövningen mätt i antal avgjorda ärenden per årsarbetare har förbättrats sedan 2015 trots ikraftträdande av ny lagstiftning och många nyanställda. Migrationsverkets insatser inom asylprövningen bidrog till att vistelsetiden inom mottagandet var så kort som möjligt givet förutsättningarna. Vid utgången av 2016 väntade 72 000 asylsökande på beslut i första instans, att jämföra med drygt 154 000 vid utgången av 2015. En anledning till det stora antalet avgjorda asylärenden var att presumtiva bifall prioriterades. Ett betydande antal utredningskrävande ärenden är inte avgjorda och kommer att handläggas under 2017. Det kan förvärra bristen på tolkar och offentliga biträden. Regeringen anser därför att det är viktigt att myndigheten har ett mer långsiktigt, hållbart och strategiskt perspektiv på styrningen av verksamheten.

Handläggningstiden för ansökan om arbetstillstånd var under 2016 fortsatt lång vilket ofta innebär svårigheter för såväl individer som företag. En ökad effektivisering av och en förbättrad kvalitet i handläggningen av ansökningar om arbetstillstånd är angelägen, inte minst genom fortsatt utveckling av de digitala tjänsterna. Detsamma gäller för handläggningen av anknytnings- och studerandeärenden där ökad effektivisering är avgörande för att myndigheten under 2018 ska kunna avgöra ärenden i den omfattning och inom det tidsintervall som bedöms som skäligt.

Som konstaterats finns också behov av att effektivisera stödverksamhet vid Migrationsverket. Genomförda verksamhetsutvecklingsinsatser med hjälp av IT har t.ex. inte resulterat i högre produktivitet trots att detta har varit en tydlig prioritering vid myndigheten och regeringen under flera år. Även den service myndigheten tillhandahåller bör fortsatt utvecklas och tillgängligheten ökas, med ett flertal intressenters behov i fokus. Myndigheten bör stärka sin kapacitet betydligt för att kunna realisera de krav som regeringen ställer på effektivisering, kvalitet och service.

Behov av förstärkt myndighetssamverkan och insatser för att öka återvändandet

Långa handläggningstider motverkar återvändande och etablering. Det är av vikt att handläggningstiderna hålls korta med fortsatt hög rättslig kvalitet i handläggningen. Till följd av att antalet asylsökande under flera år varit högt har också antalet som har fått avslag på sin asylansökan ökat. Regeringen gör bedömningen att det är av största vikt att de som får avslag på sin ansökan också återvänder, i första hand självmant. Regeringen har föreslagit att det fr.o.m. den 1 november 2017 ska vara möjligt att placera en förvarstagen i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest av så kallade transporttekniska skäl i upp till tre dygn.

Polismyndigheten, Migrationsverket och Kriminalvården har under flera år samverkat för att effektivisera arbetet med återvändandet. Myndigheternas gemensamma arbete måste fortsätta utvecklas för att gynna återvändandearbetet.

En förutsättning för ett effektivt återvändande är att identiteten hos den som ska återvända är klarlagd. Regeringen har därför

tillsatt en utredning i syfte att effektivisera återvändandearbetet.

Rättslig kvalitet

Migrationsverket har under 2016 fortsatt med systematiska uppföljningar vilket har bidragit till att stärka förutsättningarna för en god rättslig kvalitet. Det är nu viktigt att myndigheten vidtar föreslagna åtgärder för att öka den rättsliga kvaliteten i handläggningen.

En bedömning av den rättsliga kvaliteten är dock, i likhet med vad regeringen konstaterade i budgetpropositionen för 2017, svårbedömd då tydliga kriterier saknas för bedömning av måluppfyllelsen. Migrationsverket ska ta fram indikatorer för att kunna göra jämförelser mellan år. Målen om att värna asylrätten och säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter är viktiga utgångspunkter för arbetet.

Nationell och årlig uppföljning med återkommande frågor behöver göras både inom asyl- och tillståndsprövningen.

2.5 Den årliga revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har i mars 2017 lämnat den årliga revisionsberättelsen för Migrationsverket för 2016 med en reservation. Enligt riksrevisionens granskning har myndigheten under 2016 vid ett flertal tillfällen överskridit av regeringen beslutad räntekontokredit.

Under 2016 var det stora utgiftsökningar till följd av det stora antalet asylsökande i Sverige hösten 2015. De anslag och krediter som tilldelades utgiftsområde 8 i budgetpropositionen för 2016 var inte dimensionerade för de förordningsstyrda utgifter som Migrationsverket behövde betala ut till bl.a. kommuner och landsting för mottagande av asylsökande. Utökade medel tilldelades i samband med propositionen Vårändringsbudget för 2016 vilket säkerställde att ersättningar för mottagande av asylsökande kunde betalas ut utan att räntekontokrediten överskreds. Regeringen avser inte att vidta några åtgärder till följd av den lämnade reservationen.

2.6 Politikens inriktning

Antalet migranter i världen är ca 250 miljoner. Av det samlade antalet migranter utgörs ca 65 miljoner av människor på flykt. Ungefär två tredjedelar av dessa är internflyktingar.

Antalet asylsökande i Europa är fortsatt ojämnt fördelat mellan EU:s medlemsstater. Frågan om ansvar och solidaritet är därmed fortfarande en av de största utmaningar som EU har att hantera. Människor kommer fortsatt behöva söka skydd från förföljelse, krig och konflikter, och oförutsedda händelser kan inträffa som gör att utvecklingen snabbt kan komma att förändras, inte minst i EU:s närområde.

Målet som riksdagen har fastslagit för utgiftsområdet är att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik som värnar asylrätten och som inom ramen för den reglerade invandringen underlättar rörlighet över gränser, främjar en behovsstyrd arbetskraftsinvandring och tillvaratar och beaktar migrationens utvecklingseffekter samt fördjupar det europeiska och internationella samarbetet.

En sådan politik består av flera olika samverkande delar som innebär åtgärder på såväl internationell som nationell nivå. För att uppnå målet krävs samarbete inom t.ex. FN och EU men även ett fungerande och konstruktivt samarbete mellan berörda myndigheter, kommuner, och civilsamhälle. En solidarisk, ansvarstagande och human politik inom EU är en viktig faktor för att uppnå målet, men även kommunernas mottagandekapacitet och goda förutsättningar för etablering. För Migrationsverkets del innebär detta bl.a. krav på en kostnadseffektivare verksamhet. Ytterligare effektiviseringsåtgärder krävs också för att öka antalet avgjorda ärenden i syfte att vistelsetiderna för asylsökande ska bli så korta som möjligt utan att rättsäkerheten försämras. Regeringen kommer att prioritera detta i sin styrning av myndigheten.

Hösten 2015 lade regeringen om migrationspolitiken med bl.a. införandet av en tillfällig lagstiftning för att kraftigt minska antalet asylsökande till Sverige. Det innebär att regeringen tillfälligt anpassade regelverket till miniminivå enligt EU-rätten och internationella konventioner. Regeringens bedömning är att begränsningarna i möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige behövs under högst

tre år. När lagen varit i kraft i två år kommer regeringen att bedöma behovet av att lagen ska gälla även under det sista året av giltighetstiden. De tillfälliga ID-kontroller som infördes i början av 2016 har kunnat avskaffas, medan de tillfälliga inre gränskontrollerna kvarstår och förstärkts. Samtidigt har regeringen arbetat för att förstärka kapaciteten i mottagandet och förbättra etableringen. Vidare har nya regler för uppehållstillstånd för gymnasiestudier införts. Sverige kommer även i framtiden vara ett av de länder i EU som tar ett större ansvar för flyktingmottagandet.

Åtgärderna har tillsammans med politiska förändringar i andra länder och inom EU gjort att betydligt färre personer sökte asyl i Sverige under såväl 2016 som hitintills under 2017 jämfört med 2015. Det exceptionellt stora antalet asylsökande som kom till Sverige 2015 innebar och innebär alltså en påfrestning och utmaning för Sveriges kommuner och berörda myndigheter, även om situationen i mottagandet är bättre.

Erfarenheterna från hösten 2015 visar bl.a. på den stora utmaning det innebär att på kort tid öka kapaciteten inom kunskapsintensiv verksamhet. Det har t.ex. uppstått brist på handläggare vid Migrationsverket, inom andra berörda myndigheter och i kommuner. Brist har även uppstått på tolkar, gode män och offentliga biträden. Kapacitetsbristen har orsakat långa handläggningstider och i förlängningen också fördröjningar i hela kedjan – från mottagning av asylsökande till etablering av nyanlända i arbets- och samhällslivet eller återvändande. Regeringen har infört ett nytt system för medicinska åldersbedömningar och tidigareläggning av åldersbedömning i asylprocessen och bedömer att dessa åtgärder bl.a. kommer att kunna förkorta handläggningstiderna i asylprocessen. Regeringen har också infört ett nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn och unga. Ett tillfälligt statsbidrag ska även betalas ut till Sveriges kommuner i syfte att låta asylsökande ensamkommande unga som fyller 18 år bo kvar i kommunen i väntan på ett slutgiltigt beslut i asylärendet.

Regeringen föreslår ökad möjlighet till utbildning i gymnasieskolan för asylsökande elever som fyllt 18 år. (se utg.omr. 16 Utbildning och universitetsforskning). Vidare avser regeringen att stärka kapaciteten för att hantera

anknytningsärenden vid Sveriges ambassader i Khartoum och Amman, och fr.o.m. hösten 2017 även vid Sveriges ambassad i Teheran.

För Migrationsverkets del innebar 2016 ett skifte från att i första hand registrera ansökningar och ordna boende till nya asylsökande till att fokusera på att pröva ansökningar och justera processer och arbetssätt i syfte att uppnå en högre effektivitet och produktivitet inom samtliga ärendeslag. Bedömningen är att detta fokus kommer att kvarstå under åren framöver samtidigt som krav ställs på att Migrationsverket successivt ska minska och anpassa sin organisation och verksamhet efter de nya förutsättningarna.

Migrationsdomstolarna kommer att behöva avgöra fler mål än någonsin. Det beror främst på ett stort antal avgjorda asylärenden och en högre avslagsandel av förstagångsansökningar samt skyddsstatusens ökade betydelse.

Att försöka fastställa identiteten på de som befinner sig i Sverige är en del av en reglerad invandring. Regeringen anser att arbetet med att effektivisera återvändandet ska fortsätta.

Ett långsiktigt hållbart och rättssäkert asylsystem som värnar asylrätten

Ett förstärkt och konstruktivt samarbete såväl inom EU som globalt är grundstenar i en långsiktigt hållbar migrationspolitik. Sverige ska utgöra en stark och viktig röst i Europa för att värna asylrätten och utsatta grupper. EU:s gemensamma asylsystem ska vara effektivt, rättssäkert, långsiktigt hållbart, humant och värna asylrätten. Ett ökat gemensamt ansvarstagande för människor i behov av skydd inom unionen och en rättvis och solidarisk fördelning av asylsökande är också centrala delar av detta system. Regeringen välkomnar också, med stöd av en majoritet i riksdagens EU-nämnd, en ökad harmonisering mellan medlemsstaterna gällande asylprövning och mottagande av asylsökande som syftar till att förbättra de generella mottagandevillkoren i medlemsländerna. Regeringen anser, med stöd av en majoritet i riksdagens EU-nämnd, att en enskild medlemsstat i vissa delar vid behov ska kunna ha en mer generös inställning än den som EU som helhet har.

Frågan om ansvar och solidaritet är en av de största utmaningar som EU har att hantera och

det är viktigare än någonsin att finna hållbara lösningar. Alla medlemsstater måste efterleva fattade beslut. Ekonomiska incitament bör kunna användas, dvs. att stöd från EU inte ska ges på samma sätt som i dag till en medlemsstat som inte genomför sina åtaganden. Ett solidariskt EU är också en förutsättning för ett fungerande Schengensamarbete. Det är vidare viktigt att det praktiska samarbetet och det operativa stödet på asylområdet förbättras. EU:s arbete för ett väl fungerande system för återvändande är också av grundläggande betydelse för ett rättssäkert, långsiktigt hållbart asylsystem som värnar asylrätten.

Sverige kommer fortsatt att lyfta fram vikten av att internationell rätt och EU-rätt efterlevs, att mänskliga rättigheter respekteras och att rätten till att söka asyl garanteras. Sverige ska verka för realistiska förslag för fler lagliga vägar in i EU för att söka asyl samt för att samtliga medlemsstater ökar vidarebosättningen av människor i behov av skydd. Vidarebosättning är i dag ett väl beprövat system och det säkraste sättet för personer i behov av skydd att komma till EU. Regeringen har tillsatt en särskild utredare som utifrån ett brett angreppssätt ska analysera förutsättningarna för att skapa lagliga vägar för att söka asyl i EU. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2017. Vidare kommer antalet personer som vidarebosätts i Sverige att öka med ytterligare 1 600 till 5 000 fr.o.m. 2018.

Främjande av behovsstyrd arbetskraftsinvandring

En väl fungerande arbetskraftsinvandring, som underlättar för arbetsgivare som har behov av att rekrytera arbetskraft från länder utanför EES-området och för tredjelandsmedborgare som vill komma till Sverige för att arbeta, bidrar till ökat välstånd och tillväxt i Sverige. Arbetskraftsinvandring är särskilt viktigt för att stärka svensk konkurrenskraft inom sektorer där det saknas individer med rätt kvalifikationer på den svenska arbetsmarknaden. Arbetskraftsinvandring kan också vara positiv för den enskilde arbetstagaren. Regeringen ser därför positivt på Migrationsverkets utveckling av ett certifieringssystem då detta skapar gynnsammare förutsättningar för svenska företags rekrytering av internationell kompetens.

Vidare anser regeringen att arbetskraftsinvandrare ska arbeta under motsvarande villkor som andra arbetstagare i Sverige och att deras ställning på arbetsmarknaden måste stärkas. Regeringen avser att återkomma med förslag på detta område. Därutöver anser regeringen att Migrationsverkets efterkontroller ska utgöra ett effektivt redskap för att se till att villkoren följs.

För att komma till rätta med de problem som dagens lagstiftning lett till i och med att utländska arbetstagare på ett ibland orimligt sätt förlorar sitt arbetstillstånd och utvisas på grund av arbetsgivarnas misstag har regeringen vidtagit flera åtgärder. Regeringen har bl.a. lämnat förslag till riksdagen som möjliggör för arbetsgivare att självmant avhjälpa eventuella brister i villkoren för arbetstillstånd. En utredare har dessutom fått i uppdrag att ta fram förslag som möjliggör att arbetsgivare kan avhjälpa brister efter det att Migrationsverket har påtalat sådana.

För att underlätta för utländska studenter att studera i Sverige är det viktigt att potentiella studenter i god tid innan terminsstart får besked på sin ansökan om uppehållstillstånd för att underlätta för alla berörda parter.

Ökad kvalitet och effektivitet i handläggningen

Målet för migrationspolitiken ställer krav på en effektiv och rättssäker handläggning av migrationsärenden. För att vistelsetiderna för asylsökande ska minska och för att handläggningstiderna för samtliga ärendeslag ska bli så korta som möjligt kommer ytterligare effektiviseringsåtgärder att krävas under 2018 och åren framöver. Situationen för ensamkommande avseende långa handläggnings-tider ska förbättras.

Regeringen anser att det är angeläget att Migrationsverkets arbete med att skapa effektivare arbetssätt och klara framtida upp- och nedgångar inom ärendeflöden fortsätter att utvecklas och intensifieras. Det gäller framförallt utveckling av stöd till verksamheten genom framtagande av enhetliga processer för handläggningen och genom ökad digitalisering.

Takten på den offentliga förvaltningens arbete med digitalisering behöver öka. Migrationsverket har slagit fast att myndighetens processer ska vara digitaliserade och automatiserade vid utgången av 2021. Regeringen anser att det är av största vikt att myndigheten fr.o.m. 2018

prioriterar det omfattande och genomgripande utvecklingsarbete som krävs. Vidare finns ett fortsatt behov av att stärka förmågan att leda det digitala förändringsarbetet inom myndigheten.

Inom migrationsområdet har stora förändringar av lagstiftningen genomförts på kort tid samtidigt som ett historiskt högt antal ärenden ska avgöras. Samtidigt är Migrationsverkets handläggare i många fall relativt nyanställda. Sammantaget innebär det utmaningar för rättstillämpningen. Ett förutsägbart, rättsäkert och enhetligt beslutsfattande anser regeringen vara centralt. Därmed finns ett fortsatt behov av utveckling och ökade möjligheter till systematiserad uppföljning och analys av den rättsliga kvaliteten.

Migrationsverket omfattas av regeringens uppdrag till Barnombudsmannen 2017–2019 som syftar till att höja kompetensen om barnkonventionen och dess tillämpning bland statliga myndigheter.

Migrationsverkets handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2016–2018 syftar till att säkerställa att kvinnor och män som söker tillstånd ska få likvärdig prövning, service och bemötande. Vidare ska verksamheten genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv och bidra till att motverka mäns våld mot kvinnor. Regeringen anser att det är angeläget att jämställdhetsarbetet fortsätter att utvecklas och integreras i den ordinarie verksamheten.

Den service och tillgänglighet Migrationsverket i dag tillhandahåller för sökande, arbetsgivare m.fl. behöver utvecklas. Myndigheten bör vidta åtgärder som redan under 2018 leder till en mer kostnadseffektiv handläggning och service med ett flertal intressenters behov i fokus. Ökad digitalisering av tjänsterna bedöms vara en förutsättning för att nå detta mål. Arbetet inom ramen för det förlängda uppdraget om förenklade och mer effektiva processer för nyanlända är en sådan viktig åtgärd (se utg.omr. 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering).

Ett fungerande och effektivt samarbete mellan berörda myndigheter och kommuner är också viktigt. Det handlar inte minst om samarbetet i övergången från asylprövning till bosättning och etablering.

Säkerhetsaspekter i asyl- och migrationsärenden

En ökad medvetenhet om säkerhetsaspekter i asyl- och migrationsärenden ställer krav på olika åtgärder för att öka förmågan att upptäcka och identifiera säkerhetshot. Säkerhetspolisen och Migrationsverket ska fortsätta sitt samarbete. Säkerhetspolisen kommer, i enlighet med vad regeringen tidigare uttalat, bl.a. att ha möjlighet att ta hand om en utlännings pass enligt lagen om särskild utlänningskontroll, t.ex. vid befarade terroristbrott. Myndigheterna arbetar med att införa automatiserad säkerhetsscreening i både asylärenden och andra migrationsärenden. För att öka förmågan att upptäcka potentiella säkerhetshot ska arbetet med att skapa effektiva verktyg för att eftersöka och analysera information, bl.a. i centrala utlänningsdatabasen, prioriteras.

Förbättrade förutsättningar att öka återvändandet

De som fått ett lagakraftvunnet av- eller utvisningsbeslut ska återvända så snart som möjligt. Merparten av de som återvänder gör det självmant och det är här tyngdpunkten bör ligga även framöver.

För att effektivisera återvändandet vidtar regeringen en rad åtgärder. Migrationsverket har bl.a. i uppdrag att utöka antalet förvarsplatser i landet och regeringen föreslår att medel anslås för att förstärka återvändandearbetet åren framöver. Regeringen avser också att föreslå förändrade regler om förvar och uppsikt i syfte att skapa tydligare regler och höja rättssäkerheten i ärenden och mål. Vidare avser regeringen att under 2018 lämna förslag som ger Polismyndigheten möjlighet att genomföra riskbaserade arbetsplatsinspektioner i syfte att kontrollera att arbetsgivare inte har personer anställda i strid mot utlänningslagens bestämmelser. Arbetsplatsinspektionerna ska förebygga och motverka att utländsk arbetskraft som saknar rätt att vistas och arbeta i Sverige ändå arbetar här och riskerar att utnyttjas (se vidare under utg.omr. 4 Rättsväsendet). Det är inte bara av säkerhetsskäl som det är viktigt att myndigheterna vet vem som befinner sig i landet. Fastställande av identitet är också en förutsättning för ett effektivt återvändande. Regeringen har också tillsatt en utredning som ska ge förslag på ett effektivare återvändande och

motverkande av missbruk av resehandlingar. Utredningens uppdrag ska redovisas senast den 1 december 2017.

Som en del i uppföljningen av återvändande- arbetet har regeringen även gett en särskild utredare i uppdrag att kartlägga förekomsten av och rättstillämpningen i ärenden där ett beslut om avvisning eller utvisning inte kan verkställas på grund av praktiska skäl utanför den enskildes kontroll. Utredaren ska vid behov lämna relevanta förslag som syftar till att motverka att personer som har ansökt om asyl hamnar eller blir kvar i en situation där deras avvisnings- eller utvisningsbeslut inte kan verkställas på grund av praktiska skäl utanför deras egen kontroll. Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2017.

För att möjliggöra ett effektivt återvändande är det viktigt att Sverige bidrar till EU:s gemensamma återvändanderesurser, däribland övervakningsverksamhet av tvångsvist återvändande. Migrationsverket kommer därför fr.o.m. den 1 januari 2018 att bedriva sådan övervakningsverksamhet. En utvärdering av verksamheten kommer att genomföras under 2019.

Inom EU fortsätter återvändandefrågorna att vara högt prioriterade. Sverige välkomnar det meddelande som kommissionen presenterade i mars 2017 om en förnyad handlingsplan med ett antal riktade åtgärder för att få till stånd en effektivare återvändandepolitik. Det handlar bl.a. om finansiellt och operationellt stöd till medlemsstaterna genom asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) och den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex).

Sverige välkomnar också de föreslagna åtgärderna för samarbete kring stöd till självmant återvändande. Kommissionen ska bl.a. arbeta för att snabbt slutföra påbörjade förhandlingar om återtagandavtal samt tillsammans med medlemsstaterna gemensamt intensifiera insatserna för att förbättra det praktiska samarbetet med tredjeländer.

I anslutning till den förnyade handlingsplanen antog kommissionen även en rekommendation med vägledning om hur medlemsstaterna kan öka antalet återvändanden inom ramen för det handlingsutrymme som ges i återvändandedirektivet (direktiv 2008/115/EG). Regeringen vill framhålla vikten av åtgärder för att främja självmant återvändande, praktiskt samarbete mellan medlemsstaterna och att medlems-

staterna använder det stöd som exempelvis Frontex kan ge när det gäller att samordna, organisera och finansiera återvändandeinsatser. Vad gäller biståndet anser Sverige att ett generellt villkorande av bistånd kopplat till frågan om återtagande inte vore en ändamålsenlig metod, utan skulle snarare kunna vara kontraproduktivt. Ett fungerande samarbete med tredjeländer när det gäller återtagande är ofta en förutsättning för verkställighet. Gemensamma EU-insatser inom olika politikområden, t.ex. viseringspolitiken, kan bidra till ett mer effektivt återvändande.

Omställning av Migrationsverket

I takt med att antalet asylsökande har minskat och antalet personer som är inskrivna i mottagandet antas minska ytterligare måste Migrationsverket minska och anpassa sin organisation och verksamhet. Osäkerheter i omvärlden ställer krav på ökad flexibilitet och beredskap att snabbt kunna anpassa sig till ett nytt omvärldsläge. Myndighetens omställningsarbete har således sin grund både i behovet av att utveckla verksamhet och i behovet av att ställa om till en mer flexibel och mer effektivt fungerande organisation. Anpassningen bör i första hand ha sin utgångspunkt i bedömningar kring kostnadseffektivitet men där så är möjligt bör även hänsyn tas kring regionala aspekter.

Även Migrationsverkets boendebestånd måste anpassas efter det lägre behovet. Det innebär att utvecklingen av asylboenden fortsätter. Boendebeståndet ska ha en lämplig geografisk placering och vara kostnadseffektivt. Dygnskostnaden per boendeplats ska minska jämfört med tidigare år och beläggningsgraden ska anpassas utifrån ett mer kostnadseffektivt perspektiv. Det är även angeläget att Migrationsverket löpande uppdaterar sin beredskapsplan där det fastställs hur myndigheten avser att agera vid ett oförutsägbart högt antal asylsökande. Vidare har regeringen lämnat ett förslag till riksdagen som möjliggör för regeringen att besluta om undantag från vissa bestämmelser i plan- och bygglagen (2016/17:195) vid extraordinära situationer.

I november 2015 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder för att skapa ett sammanhållet system för mottagande och bosättning av asylsökande och nyanlända (A

2015:02). En utgångspunkt är att asylsökandes boende bör planeras och genomföras så att det stöder Migrationsverkets verksamhet, samt främjar etableringen för de som beviljas uppehållstillstånd utan att försvåra ett eventuellt återvändande.

Ett förstärkt globalt samarbete

För att tillsammans hitta hållbara lösningar på hur rörelser av migranter och människor i behov av skydd bättre kan hanteras behöver det globala samarbetet mellan stater och internationella organisationer förstärkas. Vid FN-toppmötet i september 2016 om storskaliga flykting- och migrationsrörelser antogs den s.k. New York-deklarationen för flyktingar och migranter. I deklarationen slås fast att två globala ramverk ska utarbetas; ett om migration och ett om flyktingsituationer. FN:s generalförsamling förväntas besluta om de två ramverken i september 2018. För att få till stånd en operationalisering och uppföljning av ramverken verkar Sverige för att asylrätten ska värnas och att ett handlingsprogram ska utvecklas för vardera ramverk. Med anledning av International Organization for Migration (IOM) inträde i FN 2016, de ökade migrationsströmmarna och organisationens breda globala verksamhet på migrationsområdet, kommer Sverige att bidra till kärnstöd till IOM. Sverige är och har sedan starten varit aktiv i det globala forumet för migration och utveckling (GFMD). GFMD har bidragit till att skapa ett bättre förtroende mellan stater på migrationsområdet och Sverige kommer även i fortsättningen att delta aktivt i arbetet.

2.7 Budgetförslag

2.7.1 1:1 Migrationsverket

Tabell 2.11 Anslagsutveckling 1:1 Migrationsverket

Tusental kronor

2016	Utfall	5 976 337	Anslags- sparande	805 448
2017	Anslag	5 904 447 ¹	Utgifts- prognos	6 046 900
2018	Förslag	5 315 835		
2019	Beräknat	4 215 284 ²		
2020	Beräknat	4 057 634 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 149 355 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 3 927 093 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Migrationsverkets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för förvarslokaler samt resor som möjliggör asylsökandes deltagande i tidiga insatser.

Regeringens överväganden

Migrationsverkets uppdrag och verksamhet påverkas av en osäker och föränderlig omvärld, vilket blev mycket tydligt under hösten 2015. Antalet asylsökande varierar ofta avsevärt mellan månader och år och nivåerna är svåra att förutse. Även antalet inkommande ansökningar om uppehållstillstånd och medborgarskap varierar över tid, liksom antalet inskrivna personer i Migrationsverkets mottagande. Migrationsverket bedömer i sin senaste prognos att mellan 19 000 och 42 000 personer kommer att söka asyl i Sverige under 2018. Regeringens förslag i denna proposition grundar sig på ett antagande om 27 000 asylsökande under 2018, vilket överensstämmer med Migrationsverkets planeringsantagande. Det är 20 800 eller knappt 43 procent färre asylsökande än vad anslaget beräknades utifrån i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1).

Migrationsverkets verksamhet är kunskapsintensiv. Det tar upp till ett år innan en handläggare inom asylprövningen uppnår full kapacitet. Både rekrytering och avveckling är kostsam. Migrationsverket befinner sig i ett läge där organisationen och verksamheten ska

krympa och ställas om efter flera år av kraftig expansion, samtidigt som avarbetningen av äldre ärenden fortfarande kräver prövningsresurser. Först under hösten 2018 beräknas myndigheten vara nere i en s.k. arbetande balans för asyl-ärenden, dvs. ca 3 till 4 månader i genomsnittlig handläggningstid. Det är drygt ett halvår senare än de uppgifter från myndigheten som låg till grund för regeringens överväganden i budgetpropositionen för 2017. En viktig förklaring till förseningen är att omställningen till handläggning av mer utredningskrävande ärenden har varit svårare än vad myndigheten tidigare bedömt. Det i sin tur gör att omställningen av verksamheten tar något längre tid och att kostnaden per avgjort asylärende blir högre än regeringen anser vara önskvärt.

Trots det minskar det sammantagna behovet av medel under perioden till följd av en sänkning av bedömningen av antalet asylsökande som väntas komma till Sverige. Regering föreslår därför att anslaget minskas med 500 miljoner kronor 2019 och 200 miljoner kronor fr.o.m. 2020. Förslaget innefattar i enlighet med budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1) ett skärpt krav på Migrationsverket att vidta effektiviseringsåtgärder som motsvarar 200 miljoner kronor årligen 2018–2020.

Regeringen anser att det är viktigt att det råder rättsäkerhet, ordning och reda i asylsystemet, vilket bl.a. innebär att de som fått avslag på sin asylansökan ska återvända. Det är viktigt att det finns förvarsplatser som motsvarar behovet. Regeringen föreslår att 114 miljoner kronor tillförs anslaget 2018, 199 miljoner kronor 2019 och 76 miljoner kronor 2020 för detta ändamål.

Regeringen avser stärka kapaciteten att hantera anknytningsärenden. Regeringen föreslår därför att anslaget ökar med 32 mnkr fr.o.m. 2018.

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 2,5 miljoner kronor för att finansiera ökade kostnader på anslag 1:1 *Polismyndigheten* under utgiftsområde 4 i syfte att skapa tydligare regler och höja rättssäkerheten i ärenden och mål om förvar och uppsikt av utlänningar.

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 0,8 miljoner kronor 2018 och 0,5 miljoner kronor fr.o.m. 2019 för att finansiera ökade kostnader på anslag 5:1 *Länsstyrelserna* m.m. under utgiftsområde 1 Rikets styrelse till följd av den planerade reformen när det gäller placering

av ensamkommande barn i en annan kommun än anvisningskommunen.

Kostnaderna för Migrationsverkets personal vid uttagning av vidarebosatta har tidigare finansierats via anslag 1:3 *Migrationspolitiska åtgärder*. Från och med 2018 kommer kostnaderna belasta Migrationsverkets förvaltningsanslag. Anslaget föreslås öka med 6,2 miljoner kronor till följd av detta.

Anslaget har för perioden 2018–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.12 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:1 Migrationsverket

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	5 904 447	5 904 447	5 904 447
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	119 623	215 340	319 869
Beslut	-708 235	-1 904 188	-2 166 362
Varav BP18 ³	148 940	-265 760	-88 760
Varav ³			
Kostnader för Migrationsverkets personal för uttagning vid vidarebosättning	6 240	6 240	6 240
Utrikesrepresentationen m.m.	32 000	32 000	32 000
Förstärkt återvändandearbete	114 000	199 000	76 000
Fortsatt effektivisering Migrationsverket		-500 000	-200 000
Moderna rättssäkra regler förvar	-2 500	-2 500	-2 500
Kommunplacering av ensamkommande barn	-800	-500	-500
Överföring till/från andra anslag		-315	-320
Varav BP18 ³			
Övrigt			0
Förslag/beräknat anslag	5 315 835	4 215 284	4 057 634

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att 5 315 835 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Migrationsverket* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 4 215 284 000 respektive 4 057 634 000 kronor.

2.7.2 1:2 Ersättningar och bostadskostnader

Tabell 2.13 Anslagsutveckling 1.2 Ersättningar och bostadskostnader

Tusental kronor

2016	Utfall	33 209 328	Anslags-sparande	1 440 714
2017	Anslag	29 956 000 ¹	Utgifts-prognos	29 540 000
2018	Förslag	8 101 000		
2019	Beräknat	4 561 000		
2020	Beräknat	3 811 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas till utgifter för stöd till asylsökande och övriga kategorier som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., statsbidrag till kommuner och landsting samt boende för asylsökande.

Regeringens överväganden

Utgifterna på anslaget beror främst på antalet asylsökande och de sökandes vistelsetider i Migrationsverkets mottagningssystem. Faktorer som kan påverka vistelsetiderna är handläggningstider hos berörda myndigheter, tiden till kommunmottagande efter beslut om uppehållstillstånd alternativt tiden till utresa efter beslut om avvisning och utvisning. Vidare påverkas behovet av medel av kostnaden per dygn i Migrationsverkets mottagande. Antalet genomsnittligt inskrivna bedöms för åren framöver minska väsentligt jämfört med de bedömningar som gjordes i föregående budgetproposition. Under 2016 minskade antalet inskrivna från 180 000 vid årets början till 122 000 vid årets slut. Under 2017 antas det genomsnittliga antalet inskrivna uppgå till 93 000 för att därefter sjunka till 52 000 under 2018. Det är 3 400 eller 6 procent färre än vad som antogs i beräkningarna som låg till grund för budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1). Antalet inskrivna bedöms också fortsätta minska under kommande år vilket leder till minskade utgifter jämfört med bedömningen i budgetpropositionen för 2017.

Det nya ersättningssystemet för mottagandet av ensamkommande barn och unga som trädde i kraft den 1 juli i år baseras i huvudsak på schabloner och ersättningen till kommunerna utbetalas med automatik med en månads fördröjning. I det tidigare systemet, som håller på att fasas ut, har kommunerna kunnat eftersöka ersättning från staten i upp till ett år från det att kostnaden uppstått. Kommunerna har möjlighet att söka ersättning för kostnader som uppstått under det gamla systemet fram till och med 31 december 2017. Detta har lett till en lång och utspridd eftersläpning från att den faktiska kostnaden för ensamkommande barn uppstår tills att ersättningen utbetalats. Detta försvårar bedömningen av hur stora belopp som kvarstår att betala ut enligt det gamla systemet. Regeringen bedömer att närmare 1 miljard kronor mer kommer att betalas ut till kommunerna 2018 jämfört med budgetpropositionen för 2017.

Mot ovan angivna bakgrund föreslår regeringen att anslaget sammantaget ökas med 998 miljoner kronor 2018 för att sedan minska med 722 miljoner kronor 2019 och 428 miljoner kronor 2020.

Vidare föreslår regeringen att kommuner som erbjuder nationellt gymnasieprogram för asylsökande mellan 18 – 20 år ska få ersättning för dessa kostnader. Anslaget föreslås öka med 11 miljoner kronor per år för detta ändamål. (Se utg.omr 16 Utbildning och universitetsforskning).

Anslaget har för perioden 2018–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.14 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:2 Ersättningar och bostadskostnader

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	23 728 000	23 728 000	23 728 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-8 217 000	-4 372 000	-3 959 000
Varav BP18	11 000	11 000	11 000
Varav			
Nationellt gymnasieprogram för asylsökande 18-20 år	11 000	11 000	11 000
Övriga makroekonomiska förutsättningar			
Volym	-8 110 000	-14 995 000	-15 958 000
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18			
Övrigt	700 000	200 000	
Förslag/beräknat anslag	8 101 000	4 561 000	3 811 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 8 101 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 4 561 000 000 respektive 3 811 000 000 kronor.

2.7.3 1:3 Migrationspolitiska åtgärder

Tabell 2.15 Anslagsutveckling 1:3 Migrationspolitiska åtgärder

Tusental kronor

År	Utgift	Utgift	Anslags-sparande	Utgift
2016	Utfall	419 710		5 013
2017	Anslag	741 547 ¹		741 547
2018	Förslag	77 915		
2019	Beräknat	77 915		
2020	Beräknat	77 915		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för:

- migrationspolitiska projekt och analyser,
- statsbidrag till internationella organisationer inom migrationsområdet,
- statsbidrag till Svenska Röda Korset för efterforskning och familjeåterförening under fredstid,

- förberedelser för återvandring eller tillfälligt återvändande för deltagande i återuppbyggnad och utveckling av ursprungslandet,
- återvandringsprojekt och bidrag i samband återvandring samt,
- anhörigresor.

Regeringens överväganden

Från och med 2018 kommer kärnstöd på 50 miljoner kronor till International Organization for Migration (IOM) utbetalas från utgiftsområde 8 Migration i stället för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Anslaget ökas därför med 50 miljoner kronor fr.o.m. 2018. Motsvarande minskning sker på anslag 1:1 *Biståndsverksamhet* under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Utbetalningen av statsbidrag till personer som vidarebosätts till Sverige samt kostnaden för överföringen till Sverige kommer fr.o.m. 2018 att finansieras från anslag 1:2 *Kommunersättningar vid flyktningmottagande* under utgiftsområde 13. Regeringen föreslår därför att ändamålet för anslaget justeras. Anslaget minskas också med 1 061 miljoner kronor 2018, 1 092 miljoner kronor 2019 och 1 126 miljoner kronor 2020 till följd av detta.

Vidare överförs 0,3 miljoner kronor från anslaget till anslag 3:2 *Jämställdhetsmyndigheten* inom utgiftsområde 13 för att finansiera arbetet mot människohandel.

Anslaget har för perioden 2018–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.16 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:3 Migrationspolitiska åtgärder

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	741 547	741 547	741 547
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	389 200	409 200	429 200
Varav BP18	42 200	42 200	42 200
Varav			
Stöd till IOM via U08	50 000	50 000	50 000
Kostnader för Migrationsverkets personal för uttagning vid vidarebosättning	-7 800	-7 800	-7 800
Övriga makroekonomiska förutsättningar	8 468	19 468	33 468
Volymer			
Överföring till/från andra anslag	-1 061 300	-1 092 300	-1 126 300
Varav BP18	-1 061 300	-1 092 300	-1 126 300
Varav			
Arbetet mot människohandel	-300	-300	-300
Statsbidrag för vidarebosatta	-1 061 000	-1 092 000	-1 126 000
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	77 915	77 915	77 915

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 77 915 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Migrationspolitiska åtgärder* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 77 915 000 respektive 77 915 000 kronor.

2.7.4 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål

Tabell 2.17 Anslagsutveckling 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål

Tusental kronor

År	Slagslag	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2016	Utfall	617 405	-38 183	
2017	Anslag	957 723 ¹		864 974
2018	Förslag	959 878		
2019	Beräknat	699 407 ²		
2020	Beräknat	655 429 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 688 408 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 634 220 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för:

- migrationsdomstolarnas och Migrationsöverdomstolens förvaltningsutgifter för prövning av utlännings- och medborgarskapsmål,
- utgifter för Högsta förvaltningsdomstolens handläggning av resningsansökningar av utlännings- och medborgarskapsmål samt
- Domstolsverkets förvaltningsutgifter för de aktuella domstolarnas verksamhet med utlännings- och medborgarskapsmål.

Regeringens överväganden

Till följd av att måltillströmningen till migrationsdomstolarna prognostiseras minska under hela budgetperioden, och antalet överlämnade ärenden från Migrationsverket prognostiseras minska under del av budgetperioden, bedöms behovet av medel minska. Regeringen föreslår därför att anslaget minskas med 139 miljoner kronor 2018, 127 miljoner kronor 2019 och 146 miljoner kronor 2020.

Anslaget har för perioden 2018–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.18 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:4 Domstolsprövning i utlänningsmål

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017 ¹	1 042 723	1 042 723	1 042 723
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	23 784	40 824	59 449
Beslut	-106 629	-383 333	-445 922
Varav BP18 ³	-139 000	-127 000	-146 000
Varav ³			
Färre ärenden migrationsdomstolar	-139 000	-127 000	-146 000
Överföring till/från andra anslag		-807	-821
Varav BP18 ³			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	959 878	699 407	655 429

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att 959 878 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Domstolsprövning i utlänningsmål* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 699 407 000 respektive 655 429 000 kronor.

2.7.5 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål

Tabell 2.19 Anslagsutveckling 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål

Tusental kronor

År	Slagslag	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2016	Utfall	133 205	27 595	
2017	Anslag	255 800 ¹		233 563
2018	Förslag	288 800		
2019	Beräknat	199 800		
2020	Beräknat	174 800		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för:

- migrationsdomstolarnas och Migrationsöverdomstolens direkta utgifter för nämndemän, sakkunniga och vittnen i utlännings- och medborgarskapsmål,

- utgifter för ersättning till offentligt biträde och tredje man enligt 4 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde i mål enligt utlänningslagen (2005:716),
- utgifter för ersättning till tolkar enligt 52 § förvaltningsprocesslagen (1971:291)
- och ersättning till part och parts ställföreträdare enligt 15 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) i mål enligt utlänningslagen (2005:716) och lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap. I kostnaderna för tolkar får även kostnader för tolkförmedlings administrativa avgifter ingå.

Regeringens överväganden

Då måltillströmningen till vid migrationsdomstolarna bedöms minska under perioden minskar även behovet av medel på detta anslag. Regeringen föreslår att anslaget minskas med 35 miljoner kronor 2018, 35 miljoner kronor 2019 och 50 miljoner kronor 2020.

Anslaget har för perioden 2018–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.20 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	255 800	255 800	255 800
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	33 000	-56 000	-81 000
Varav BP18	-35 000	-35 000	-50 000
Varav			
Färre ärenden migrationsdomstolar	-35 000	-35 000	-50 000
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	288 800	199 800	174 800

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 288 800 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 199 800 000 respektive 174 800 000 kronor.

2.7.6 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden

Tabell 2.21 Anslagsutveckling 1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden

Tusental kronor

2016	Utfall	579 854	Anslags-sparande	-43 400
2017	Anslag	704 150 ¹	Utgifts-prognos	673 521
2018	Förslag	305 150		
2019	Beräknat	305 150		
2020	Beräknat	305 150		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för offentligt biträde och tolk i ärenden enligt utlänningslagen (2005:716) eller enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2018–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.22 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:6 Offentligt biträde i utlänningsmål

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	396 150	396 150	396 150
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-91 000	-91 000	-91 000
Varav BP18			
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	305 150	305 150	305 150

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 305 150 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Offentligt biträde i utlänningsärenden* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 305 150 000 respektive 305 150 000 kronor.

2.7.7 1:7 Utresor för avvisade och utvisade

Tabell 2.23 Anslagsutveckling 1:7 Utresor för avvisade och utvisade

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2016	Utfall	258 819		76 383
2017	Anslag	356 202 ¹	Utgifts-prognos	281 067
2018	Förslag	349 202		
2019	Beräknat	342 202		
2020	Beräknat	333 202		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för resor ut ur landet och andra åtgärder för utlänningar som avvisats eller utvisats med stöd av utlänningslagen (2005:716) eller lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll. Anslaget får vidare användas för kostnader för resor ut ur Sverige för de asylsökande som återkallat sin ansökan, samt för kostnader för Migrationsverkets personal vid övervakning av tvångsvisa resor.

Regeringens överväganden

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG ska medlemsstater sörja för ett effektivt övervakningssystem vid tvångsvisa resor, samt enligt Europaparlamentets och rådets förordning 2016/1624/EU bistå med övervakare vid återvändandeinsatser som sker i Frontex regi. Från och med 2018 ska Migrationsverket utföra dessa övervakningsuppdrag, därför utökas ändamålet för anslaget. För att delvis finansiera förslaget minskas anslaget 1:1 *Polismyndigheten* med 2 miljoner kronor under utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Anslaget har för perioden 2018–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.24 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:7 Utresor för avvisade och utvisade

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017 ¹	356 202	356 202	356 202
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-7 000	-14 000	-23 000
Varav BP18	2 000	2 000	2 000
Varav			
Övervakning tvångsvisa återvändanderesor	2 000	2 000	2 000
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	349 202	342 202	333 202

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 349 202 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Utresor för avvisade och utvisade* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 342 202 000 respektive 333 202 000 kronor.

2.7.8 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar

Tabell 2.25 Anslagsutveckling 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2016	Utfall	56 726		129 724
2017	Anslag	155 450 ¹	Utgifts-prognos	153 845
2018	Förslag	155 450		
2019	Beräknat	155 450		
2020	Beräknat	155 450		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för projekt som beviljas medel inom ramen för den Europeiska flyktingfonden III, Europeiska återvändandefonden och Asyl-, migrations- och integrationsfonden, motsvarande EU:s finansiering av dessa program. Vidare får anslaget användas för statlig medfinansiering för

projekt inom dessa fonders områden och administration av fonderna.

Regeringens överväganden

Anslaget har för perioden 2018–2020 beräknats enligt följande:

Tabell 2.26 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	155 450	155 450	155 450
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Varav BP18			
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	155 450	155 450	155 450

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 155 450 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 155 400 000, respektive 155 400 000 kronor.

2.7.9 1:9 Tillfälligt kommunstöd för ensamkommande unga asylsökande m.fl.

Tabell 2.27 Anslagsutveckling 1:9 Tillfälligt kommunstöd för ensamkommande unga asylsökande m.fl.

Tusental kronor

2016	Utfall		Anslags-sparande	
2017	Anslag	390 000 ¹	Utgifts-prognos	385 972
2018	Förslag	195 000		
2019	Beräknat			
2020	Beräknat			

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för statsbidrag till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m.fl.

Regeringens överväganden

Handläggningstiderna för asylärenden som gäller ensamkommande barn är för närvarande långa. För att stärka kommunernas möjlighet att låta ensamkommande unga i asylprocessen som fyller 18 år och fortfarande väntar på ett slutgiltigt beslut i sitt ärende bo kvar i den kommun där de vistas bör ett tillfälligt kommunbidrag införas. Regeringen har därför i propositionen Höständringsbudget 2017 föreslagit att ett nytt ramanslag 1:9 *Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m.fl.* ska föras upp på statens budget. Anslaget får användas för statsbidrag till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m.fl. Regeringen föreslår att 195 000 000 kronor anvisas under anslaget för 2018.

Anslaget har för perioden 2018–2020 beräknats enligt följande:

**Tabell 2.28 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:9
Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga
asylsökande m.fl.**

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017 ¹			
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	195 000		
Varav BP18	195 000		
Varav			
Tillfälligt kommunstöd för ensamkommande unga asylsökande	195 000		
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	195 000	0	0

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att anslag 195 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m.fl.* för 2018.